

33. MCSE Vándorgyűlés - Sopron, 2019. április 26-27-28.

Téma: Hűség - Lojalitás – Kötődés

ELŐADÁS-KIVONATOK

Arany Zoltán, Berényi Rita, Besenyei György, Frankó András, Geist Klára, Mészáros Krisztina. Moderátor: Tari Mária kiképző családpszichoterapeuta)

Gyakorlati képzést vezető családterapeuta: Arany Zoltán - SE ETK Alkalmazott Pszichológia Tanszék, Budapest; Berényi Rita - Forrás Lelki Segítők Egyesülete Debrecen; Besenyei György - HNJ Alapítvány Sorsfordító Program Budapest; Frankó András - Magyar Máltai Szeretetszolgálat,

Fogadó Pszichoszociális Szolgálat Budapest, Geist Klára - Szigetszentmiklós Család- és Gyermejkölési Központ; Mészáros Krisztina - Ágacska Alapítvány Budapest. Moderátor: Tari Mária

„Terep-nem terep-szívből-igazán”

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Egy év telt el a gyakorlati képzést vezető munkacsoportjának bemutatkozása óta. Akkor a tagságból 120-an segítettek munkánkat észrevételeikkel, a teljesség igénye nélkül felidézzük néhány véleményt : " Nem tudom, ez egyáltalán mit takar. Jó lenne egyértelművé tenni, a honlapon jelölni, hírlevélben kiküldeni a lehetőségeket. Több képzésvezetőre lenne szükség, a képzési folyamat során kötelező legyen x óra. Nagyobb kínálatra lenne szükség a gyakorlati lehetőségek terén. "

2018 szeptemberétől változott a képzési rendünk: a hallgatók által megjelent igény, illetve javaslatok mennyiben valósultak meg?

Hogyan vagyunk hűségesek szakmánk szabályaihoz, értékeinkhez a felgyorsult időben, és hogyan újulunk meg, őrizve hagyományainkat – szerepel konferenciánk hívgatójában.

A gyakorlat terepe az esetek döntő többségében nem a jelölt munkahelyén van. Ha nincs lehetőség a kiképzőnél megfigyelni, akkor vajon mi alapján dönt a jelölt, kit tekintszen a gyakorlati képzőjének? Tudják-e a jelöltek, hogy miben hasonlók, és miben egyediek, a családterápiának milyen gyakorlati területeit képviselik? Vajon a családterapeuta, családkonzulens, családi tanácsadó jelölt szakmai identitásának megszilárdulásához miképpen járul hozzá, ki a gyakorlati vezetője?

Interaktív workshopunkon számítunk a résztvevők aktív együttműködésére!

Kulcsszavak: képzési rend, gyakorlati képzést vezető, szakmai identitás megszilárdítása

Arany Zoltán, Mihálka Mária, Kapornai Krisztina

Arany Zoltán, SE ETK Alkalmazott Pszichológia Tanszék, Budapest; Mihálka Mária SZTE ETSZK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék; Kapornai Krisztina, SZTE Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztály, Szeged

Rendszer a rendszerben - egy új szakma születése

Előadás-szekció III., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A SZTE Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztály és a SZTE ETSZK 2018-ban kezdte meg a Gyermek- és ifjúságpszichiátriai és addiktológiai (GYIPA) konzultáns szakemberek képzését, amelyet a területen jelentkező szakember hiány és a hálózati együttműködés igénye hívott életre. Előadásunk célja a képzés felépítésének, szakmai tapasztalatainak, valamint a rendszerszemlélet szervezeti keretekre való kiterjesztésének bemutatása. A GYIPA konzultáns olyan az egészségügy, szociális és oktatási hálózat területén dolgozó szakember, aki fel tudja ismerni a gyermek- és serdülőkorai mentális problémákat, valamint a terület multidiszciplináris, multiszektoriális ismerete birtokában képes az egyén, a család, és a közösség szintjén konzultációt nyújtani. A fenti problémákban érintettek számára képes önállóan indikálni, ill. korai másodlagos prevenciót nyújtani gondolkodás-, érzelmi-, és viselkedésszabályozó programok önálló megtervezésével és vezetésével, valamint képes kognitív viselkedésterápiás intervenciókban co-terapeuta-ként részt venni, illetve az egészségügyi rendszerből történő elbocsátást követően az érintettek relapszus prevenciójának önálló kivitelezésére.

Kulcsszavak: gyermek- és ifjúságpszichiátriai és addiktológiai konzultáns, rendszerszemlélet, hálózati együttműködés

Árkovits Amaryl, Dorn Krisztina

Árkovits Amaryl: magánpraxis, Pécs; Dorn Krisztina PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika, Pszichiátriai Osztály, Pécs

Mindent anyánkról

Előadás-szekció I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

Vajon a családterapeutát káposzta közt találják-e, és nő, mint a dudva? Vagy teljes fegyverzetben kipattan az okostojásból? Eszünkbe jut-e valaha, hogy nem csak a magunk erejéből, rátermettségéből leszünk terapeuták, hanem belenövünk választott szakmai családjunkba, itt tanuljuk a nyelvet, a szokásokat. Nagyon is vannak szakmai szüleink, testvéreink, és utódaink is. Vannak, akik segítenek megtalálni terapeuta önmagunkat, nyesegetik vadhajtásainkat, bátorítanak, mert kinéznek belőlünk, nem bánják, ha az ő elegáns cipőjünkbe bújva tipegünk a pódiumra, vigasztalnak, ha orra bukunk, büszkén hallgatják hőstetteink beszámolóit, túrik kamasz-pimasz határsértéseinket, adják áldásukat választottainkra, vagy merész útjainkra, és sose mondják, hogy ugye, megmondtam. Példát mutatnak, keretet adnak, de engednek felnőni. Az ő receptes könyveiket adjuk tovább majd a saját újításainkkal együtt.

Anyák napja közeledtén, középről erre a szakmai családfánkra tekintünk most föl- és le előadásunkban. Mindent anyánkról, lányainknak és öcséinknek.

Kulcsszavak: terapeuta identitás, elődök, utódok

Árkovits Amaryl, Dorn Krisztina

Árkovits Amaryl: magánpraxis, Pécs; Dorn Krisztina PTE KK Gyermekgyógyászati Klinika, Pszichiátriai Osztály, Pécs

„Láthatás” - zártkörű, oktatási célú filmvetítés beszélgetéssel
Kulturális program, 2019.04.27., szombat 20:00-22:30

Xavier Legrand 2017-es filmje brutális és lenyűgöző. Műfaji besorolása szerint a filmdráma és a pszichothriller kategóriák közt oszcillál. A történet ismerős (is lehetne): egy válás során dönteni kell a 11 éves kisfiú, Julien sorsáról. Fókuszban az apa láthatási joga. Látszólag hétköznapi történet, ami egy bírósági tárgyalóteremben kezdődik, és egy fürdőszobában végződik. Hogy mi van közöttük? Fojtott feszültség, indulatok, kiszolgáltatottság, félelem, az igazságkeresés dilemmája, a valami nem stimmel érzése folyamatosan. A feszültség fokozatosan nő, szinte levegőt sem kapunk, a székünkbe szögezve szorongunk, rettegünk, várunk valamit... Mit várunk, és mit várhatunk?

A film apró gesztusokkal operál. A rendező, aki maga is színész, egy néhány évvel ezelőtti Oscar-jelölt rövidfilmjével már megalapozta az estét. A spoilerezés elkerülése végett, kedvcsinálónak, nézőcsalogatónak néhány kritika:

„Ez egy nagyon fontos és pontos film. Egy gyomros.”

„A statisztikák mögött ott áll egy gyerek, és remeg.”

„A film utolsó tíz perce pedig annyira erősen sikerült, hogy simán lenyomja izgalomban bármelyik thrillert.”

A vetítés a forgalmazó támogatásával, a pécsi Apolló Mozi munkatársainak hathatós közreműködésével jöhet létre. Nemcsak nézőket várunk, hanem a filmet követően aktív beszélgetésre, párbeszédre számítunk. Ha még képesek leszünk megszólalni...

Balogh Éva Mária

Református EGYMI Debreceni Tagintézmény, Debrecen

Anyaság, kora gyerekkori kötődés - külföldön

Előadás-szekció IV., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Egyre több fiatal dönt úgy, hogy külföldön vállal munkát - és ott alapít családot. Idegen nyelvi környezetben hordja ki, szüli meg és kezdi nevelni csecsemőjét, kisgyermekét.

Az idegen nyelvi környezet már a várandósság időszakában megnehezítheti az alkalmazkodást, a társas kapcsolatok alakulását, a lelki egészség védelmét.

A szülés folyamatában hiányzik az a természetes társas támasz, amit hazai környezetben jóval könnyebb a nagycsaládtól, az anya sorstárs barátnőitől megkapni.

Az orvossal való kapcsolatfelvételt, kapcsolattartást, szakmai konzultációt - különösen probléma esetén - szintén nehezíthetik a nyelvi nehézségek.

A szülést követően - az anya magányossága, segítség nélkülsége esetén sokkal nagyobb a rizikója a gyermekágyi depressziónak, az ideálisnak egyáltalán nem mondható anya-gyermek kötődés kialakulásának. A csecsemőt, kisgyermeket nevelő család életciklusában a házastársi konfliktusok, a krízis a vártnál sokkal jobban elmélyülhet.

Az előadásban a következő kérdésekre keressük a választ:

1. Milyen nehézségekkel kell számolni a várandósság időszakában az anyának?
2. Mire számíthat az anya a szülés és az azt követő gyermekágyi szakaszban?
3. Hogyan viszonyul és mi módon tud segíteni a nagycsalád az anyai feladatok korai ellátásában?
4. Hogyan módosítja az idegen nyelvi környezet a házastársi és szülői feladatok megvalósítását?
5. Mit tehet a szakember (pszichológus) az idegen nyelvi környezetben az anya és a gyermek lelki egészsége érdekében, az egészséges kötődés kialakulása érdekében, az elég jó szülő szerep megvalósításáért?

Esettanulmányaimban első és második generációs külföldön élő, vagy onnan hazatért családok bemutatására kerül sor. Az első gyermek születését követő időszak, ill. három gyermekes családok ismertetése és kötődése, magyar és vegyes házasságok eltérő adottságainak feltárása a tanulmány célja.

Kulcsszavak: anyaság, kötődés, családi életciklusok és krízisek, anyanyelv és apanyelv

Balogh Klára

Pszichoszomatikus Magánrendelő, Debrecen

Lojalítás a megkésett leválás dinamikájában

Esetismertetések III., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A lojalítás a vérségi kapcsolatban a másik előnyben részesítése, pozitív, megbízható hozzáállás a lojalítás tárgyához. Elköteleződés, hogy segítsünk annak, aki segített nekünk. A lojalítás szálai, kötelékei gyakran láthatatlanok, de minden döntésnél felszínre kerülnek. Dönthetnek-e másként, mint ahogy a családom története, értékrendje, jelen társadalmi státusza „előírja”. Előnybe részesíthetnek-e, ettől eltérő szempontokat?

A leválás, is ilyen döntések sorozata. Ha ez a folyamat elakad, elmarad mind a gyermek, mind a szülő fejlődése, képessé válása egy új életszakaszra. A leválás ideje, függ a társadalmi környezettől is. Az ipari társadalmakra jellemző életciklus modell felborulásával, időben kitolódott az önállósodási folyamat, és újabb lojalítás konfliktusokat vet fel a külföldön dolgozó, szüleiket hátrahagyó családok helyzete.

Az utóbbi néhány évben hol idős szülők keresnek meg azzal a panasszal, hogy gyermekük, gyermekeik megszakították velük a kapcsolatot, vagy fordítva sokévi külföldön tartózkodás után hozzájuk költöznek. Máskor 40-50 év körüli felnőttek küldik hozzám 70 körüli szüleiket, hogy engedjék őket szabadon, javítsam meg őket.

Előadásomban arról szeretnék beszélni három eset kapcsán, hogyan próbálom segíteni a leválást a lojalítás megtartása mellett. Hasznos a családfa feldolgozás, az adás-kapás főkönyvének a tisztázása, új rítusok kialakítása a postadolescensek befogadására, elengedésére, kölcsönös előnnyel, munkamegosztással járó szerződések megfogalmazása a „mama-hotelekben”.

Célom, hogy megérezzék, a leválás nem elválás, hanem autonóm emberek találkozásának a lehetősége.

Kulcsszavak: Lojalítás, leválás, elválás, találkozás

Bátki Anna

ELTE PPK, Budapest

Párterápia és szülőkonzultáció azonos nemű párokkal

Előadás-szekció I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A meleg és leszbikus párokkal is foglalkozó párterapeuták gyakran tapasztalják, hogy a segítségért hozzájuk forduló azonos nemű párok mindennapi nehézségei és problémái szinte ugyanazok, mint a heteroszexuális párokéi. Mind a szakirodalmi adatok, mind saját tapasztalatunk szerint azonban a hasonló problémák mögött sok esetben egész más nehézségek, akadályok, mechanizmusok, illetve dinamika fedezhető fel.

Előadásomban áttekintem, mik a fő hasonlóságok és különbségek az azonos nemű és heteroszexuális párok működése és problémái között, és ezek hogyan befolyásolhatják, illetve határozzák meg a terápiás munkát.

Hogyan kell alkalmazni, illetve szükség esetén módosítani a terápiás eszköztárunkat azonos nemű párokkal való munka során?

Milyen speciális tudás, attitűd szükséges a klinikusok, terapeuták részéről?

Előadásomban kiemelten foglalkozom az azonos-nemű párok gyermekvállalásával és az azonos nemű szülőkkel folytatott terápiás munka kihívásaival.

Kulcsszavak: Azonos nemű párok, párterápia, gyerekvállalás

Bátki Anna, Szondy Máté

Bátki Anna ELTE PPK, Szondy Máté magánrendelés, Budapest

Szülők- gyerekek- képernyők

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A kisgyermekes, illetve kamaszokat nevelő szülők jelentős részének problémát, de legalábbis kihívást jelent, hogyan szabályozzák gyermekük digitális eszköz-használatát. Előadásunkban bemutatjuk, mit jelent és hogyan valósulhat meg a szülői kontroll helyett inkább a “mentorra válás” személete. A tudatos eszközhasználat célja az, hogy képesek legyünk elkerülni a digitális eszközök potenciális veszélyeit, miközben képesek legyünk élni ezen eszközök előnyeivel. Szakirodalmi és külföldön már eredményesen alkalmazott “jó gyakorlatok” alapján válaszokat keresünk az alábbi kérdésekre: Hogyan neveljünk digitálisan írástudó gyereket? Hogyan válhatunk digitálisan tudatos szülőkké illetve családdá? Kinek mi a szerepe az oktatásban, modellnyújtásban (azaz mi a szülők és a pedagógusok felelőssége?) Hogyan adhatók át a jó gyakorlatok a gyerekeknek, fiataloknak?

Kulcsszavak: Digitális tudatosság, gyereknevelés, digitális eszköz-használat

Bene Ágnes, Kőpájer Gabriella, Kurimay Tamás

Bene Ágnes, Kőpájer Gabriella, Kurimay Tamás

Szent János Kórház és Észak-budai Egyesített Kórházak Budai Családközpontú Lelki Egészség Centrum, Budapest

Család- és hálózatterápiás szemlélet akut pszichiátriai osztályos ellátásban

Előadás-szekció III., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Előadásunkban a budapesti Szent János Kórház Családközpontú Lelki Egészség Centrumban való gyógyító munkánk során használt család- és hálózatterápiás megközelítés néhány gyakorlati aspektusát mutatjuk be.

Osztályunkon kiemelt jelentősége van a team munkának, orvosok, pszichológusok, szociális munkások, ápolók dolgoznak együtt a páciensek minél teljesebb körű ellátása érdekében. Erre nem csak a Baba-Mama-Papa Programunk példa, hanem bármely kórképpel kezelést igénybe vevő pácienseink ellátása is ebben a szemléletben történik. Rendszeresen szervezünk a pácienseink közvetlen környezetének bevonásával konzultációkat, mely nem csak pszichotikus diagnózissal élő, hanem evészavaros, hangulatzavaros, illetve személyiségzavaros betegek segítése céljából is kiemelt fontosságú.

Annak ellenére is, hogy a pszichiátriai osztályos munka lelkileg meglehetősen megterhelő, rendkívül fontosnak tartjuk, hogy a pácienseinket ne szigetként, hanem egy rendszer részeként is kezeljük.

Ehhez a családtagok alapos, és körültekintő bevonása a kezelés folyamatába, a megértést és együttműködést elősegítő légkör megteremtése szükséges.

Néhány esetszemelvényen keresztül szeretnénk bemutatni az osztályos munkánk során tapasztalt kihívásokat, és a fent bemutatott szemlélet gyakorlati alkalmazását is.

Kulcsszavak: pszichiátria, team, hozzátartozók

Besenyei György, Hendrich Barbara, Kardos Rita, Kovács Andrea, Lenhart Anita, Mezei Noémi

Sorsfordító Műhely, Budapest

A hűség szégyene és a hűtlenség szégyentelensége

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A szégyen elaborálása a terápiában - bizonyos esetekben - igazán nagy hangsúlyt kaphat, különösen akkor, amikor a hűtlenség kérdése kerül a középpontba - mint a párkapcsolati konfliktus fő oka. Azt gondolhatnánk, hogy a párkapcsolati szerződést megszegő fél jobban átéli a szégyen nyomasztó érzését, ezzel szemben, gyakran azt tapasztaljuk, hogy inkább a magát becsapottnak és elárultnak érző fél az, akit jobban nyomaszt ez az érzés. Amikor a párkapcsolatban a hűtlenség kérdése felmerül, akkor szinte kivétel nélkül a szerelmi és szexuális hűtlenségre gondolunk, pedig sokkal gyakoribbak az intimitás elárulásának más fajtái. A hűtlenség – látszólag ártatlan - módja a pár bensőséges titkainak kibeszélése rokonoknak, ismerősöknek. Okozhatja ezt a túlzott lojalitás megőrzése a származási családhoz. A lojalitás és a prioritás elvének megsértése a kapcsolatban ártatlannak tűnhet - mégis, a kapcsolat eróziójának meghatározó mozzanatává válhat. Azt tapasztalhatjuk, hogy a szexuális és/vagy szerelmi hűtlenség alapjaiban rázza meg a párkapcsolatokat, az ebben szereplők mélyen átélik a szégyent, de nem feltétlenül úgy, ahogy ezt elsőre elgondolnánk. A Sorsfordító Műhely közösségének workshopja ezt a paradoxont szeretné értelmezni a résztvevők bevonásával.

Kulcsszavak: hűség, hűtlenség, szégyen

Bogár Zsuzsa, Vajda Péter

Mozaikcsalád Alapítvány, Budapest

Mozaikcsaládokban tipikusan megjelenő lojalitáskonfliktusok és kezelésük

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

A mozaikcsalád melegágya lehet a lojalitáskonfliktusoknak, többféle olyan háromszög elképzelhető a család szereplői, valamint családon kívüli személyek között, amely számos feszültséget, konfliktushelyzetet teremthet a mindennapokban, valamint problémás családindinamikát eredményezhet.

A workshopon esetvignetták és páros, illetve kiscsoportos feladatok segítségével mutatjuk be, melyek a mozaikcsaládok életében tipikusan megjelenő lojalitáskonfliktusok és ezek hogyan hatnak a családtagokra, a család működésére. Körüljárjuk a lojalitáskonfliktusok megelőzésének lehetőségeit, nagy hangsúlyt helyezve a mozaikcsaládokkal folytatott munkában megjelenő pszichoeducációs elemekre, valamint sorra vesszük azokat a fontos szempontokat, amelyek egy jól funkcionáló mozaikcsalád működéséhez elengedhetetlenek és ezáltal csökkentik a lojalitáskonfliktusok kialakulásának rizikóját.

Kulcsszavak: mozaikcsalád, lojalitáskonfliktus, válás, krízis, szerepek, prevenció, pszichoeducáció

Bolodár Zoltán

Soproni Múzeum, Sopron

RETRO - Sopron: Kultúrcsaládok

Plenáris ülés, 2019.04.26., péntek 14:30-16:00

A 19. század folyamán a polgári átalakulás jelentős változást hozott az emberek mindennapjaiban. Ez az átalakulás megváltoztatta családok hétköznapijait, akár a munkában töltött perceket, akár a szabadidőt tekintjük. Ez az időszak volt, amikor megjelentek Sopronban is az első olyan vagyonos polgárok, akik már nem csak a megélhetésüket tudták fedezni vagyonukból, hanem a közt is szolgálták kedvteléseikkel, akár több generáción át. Műgyűjtők, építészek, művészek váltak családtagjaikból és nevük ismerősként cseng a helyi lokálpatrióták fülében. Zettl-Langer, Storno, Mühl, Winkler... Sorolhatnánk! A családneveket hallva házra, kilátóra, utcára, műteremre asszociálnak a helyiek. Őket, az általuk itt hagyott értékeket mutatja be az előadó a tőle megszokott népszerűsítő formában.

Bóné Veronika, Hegedüs Réka

SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest

Család újrafogalmazva – egyedül gyermeket vállaló nők támogatása

Előadás-szekció I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A világszerte tendenciaként megjelenő párválasztási, pártalálási nehézségek következtében egyre több gyermekre vágyó nő kerül olyan helyzetbe, hogy döntenie kell: gyermektelen helyzetét elfogadva új életcélokat keres, vagy kompromisszumot köt, és egy nem ideális, nem elkötelezett, adott esetben nem jelenlevő és elérhető apának szül gyermeket.

Ezek a nők a saját értékrendszerüktől, anyagi és kapcsolati lehetőségeiktől függően többféle utat választhatnak. Vannak, akik "elfelejtenek" védekezni egy alkalmi partnerkapcsolatban, mások tudatosabban vállalják, hogy egy nem stabil párkapcsolatban gyermeket vállalnak, és olyanok is vannak, akik a törvény megkerülésével a spermadonáció eszközét veszik igénybe. Előadásunkban ismertetjük a nem hagyományos módon formálódó családok nehézségeit, a normatív krízisen túl őket érintő bizonytalanságokat, rizikófaktorokat. Bemutatunk egy pilotként indított sorstárs segítőcsoportot, amely az alternatív utakat kereső nők támogatására indult, illetve egy 2017-es kérdőíves vizsgálat eredményeit, mely a szüléstől (vagy korábról) egyedül nevelő anyák helyzetét mutatja be.

Célunk, hogy a saját gyermekre vágyó, azért minden áldozatra hajlandó nők számára dolgozzunk ki elérhető segítséget.

Kulcsszavak: gyermektelenség, egyedülálló szülő, alternatív szülőség

**Borsos Zsófia, Pető Zsuzsa, Thén Anita, Topolánszky Zsindely Katalin,
Vaskor Gréta**

KézenFogva Alapítvány Családterápiás Szolgáltatás, Budapest

**Hányfelé legyünk lojálisak? - Rugalmasság és szabálykövetés kérdései fogyatékos emberek
családjaival végzett terápiákban**

Esetismertetések III., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A KézenFogva Alapítvány Családterápiás Szolgáltatása 2015 óta fogyatékos emberek és családtagjaik számára elérhető. Az elmúlt években közel 50 család fordult meg nálunk, s a közös munka sokszor próbára tette rugalmasságunkat, a tanultakhoz való ragaszkodásunkat, feszegette határainkat. Az esetbemutatás keretében olyan megtörtént helyzeteket mutatunk be, amelyek esetében számunkra kérdés volt, hogyan tartsuk be a szakmai alapelveket és legyünk lojálisak a tanultakhoz, ill. hogyan alkalmazkodjunk a fogyatékoságban érintett, sokproblémás családok sajátosságaihoz, igényeihez. Számos kérdés merült fel bennünk: kik legyenek jelen, milyen feladatokat lehet és tudunk végezni a fogyatékos családtagokkal, milyen módon működünk együtt a családot segítő más szakemberekkel, milyen lehetséges formáit alkalmazzuk az ülésvezetésnek a fogyatékos családtag szükségleteihez igazodva, hogyan kezeljük a lemondásokat, a töredezettséget, a folyamat szakadozottságát. Megmutatjuk, milyen kérdések merültek fel bennünk, és azt is, milyen válaszokat, megoldásokat találtunk rájuk.

Kulcsszavak: családterápia fogyatékos emberek családjainak, terápiás keretek

Csóka Judit

Székesfehérvár

... és boldogan éltek... tényleg?

Plenáris ülés, 2019.04.27., szombat 14:00-15:30

Felnőtt életünk egyik talán legfontosabb kérdése, hogy ha amellet döntünk, hogy szövetséget kötünk valakivel, ki legyen az. Ez pedig egyáltalán nem mindegy. Az elhatározás – legalábbis kezdetben - egy életre szól. A későbbiekben pedig befolyásolja az egészségünket, a világhoz való hozzáállásunkat, a saját életünk kiteljesítését, és nem utolsó sorban, a kapcsolatból született gyerekeink sorsát. Ha rosszul választunk, - például azért, mert úgy érezzük, nincs idő a fontolgatásra, és a várakozásra, - azt a gyerekek sínylik meg a legjobban. Azonban a jó választás sem biztosíték a holtig tartó boldog életre.

A hétországra szóló lakodalom után csak a „szingli” életnek van vége. A házasság a mesék tanúsága szerint, akkor működik jól, ha a felek állandóan képesek a figyelemre, megértésre, és igényük van a folyamatosan változó másik megismerésére. A másik változását pedig elfogadják, és változásaikban is szeretik egymást.

Előadásomban arról szeretnék beszélni, hogy a mesék, hogyan segíthetnek bennünket a tisztább látásban, önmagunk és a helyzetünk jobb megismerésében. Hogyan jelenik meg a hűség, az egymás iránti elköteleződés, és mi történik akkor, ha ez a szövetség nem állja ki az élet adta próbákat.

Kulcsszavak: mese, meseterápia

Csomortáni D. Zoltán

CSMPSZ Szegedi Tagintézmény, Szeged

A családi közösség helyreállítása, avagy a resztoratív technikák lehetőségei a családterápiában

Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A XXI. század legnagyobb egészségügyi kihívásai közé tartozik a depresszió, melynek háttérében leginkább az elidegenedést, az emberi közösségek szétesését találjuk. Az emberi közösségek meggyengülése általános jelenség, mely alól a családközösségek sem mentesülnek. A resztoratív megközelítés közel negyedszázados fejlődése során az emberi kapcsolatok helyreállítását tekintette elsőrendűnek a feszültségek, konfliktusok, sérelmek oldásában. Alapelvei közé tartozik, hogy meg akarja érteni a kialakult társas helyzetek lelki gyökereit, az érzelmek és vágyak kommunikációját elengedhetetlennek tartja, valamint felelősök helyett megoldásokat keres a feszültségekre. A resztoratív irányzat a normasértések kezelésétől, a tágabb emberi csoportoktól megérkezett a családközösségekhez is, hogy segítsen a kapcsolatotromboló problémák megoldásában. A mi fogalmaink szerint a közösség nem egy kiüresedett, formális kifejezés az emberhalmazok megnevezésére, hanem élő, értékorientált rendszer, ami működése által képes megóvni az egyének ép mentális működését. Műhelyünkben azt a szegedi gyökerű kezdeményezést mutatjuk be, amely magába foglalva az új-zélandi, amerikai és adleri-nelsoni hagyományokat kíván segítséget nyújtani a családoknak. Célunk, hogy ne csak gyógyítsuk a családokat, de a családkonferenciák technikájának átadásával fenntarthatóvá is tegyük a családi egészséget. Szemléletünket nem csak családoknál, de iskolai környezetben, a családok és iskolák hatékony együttműködésében is kamatoztatjuk.

Kulcsszavak: resztoráció, közösség, családi konferencia

Maximális létszám: 18 fő

Demetrovics Zsolt, Németh Ágnes, Várnai Dóra, Kökönyei Gyöngyi, Örkényi Ágota, Király Orsolya

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, Pszichológiai Intézet, Budapest

A problémás internet használat néhány családi háttértényezője

Előadás-szekció II., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Az internet megjelenésével és használatának széles körű elterjedésével jelentősen átalakultak kommunikációs formáink, illetve a fiatalok körében több olyan alkalmazás (elsődlegesen a videójátékok, illetve a közösségi média) vált népszerűvé, amely ma már meghatározó jellemzője az életüknek, mindennapi kommunikációjuknak, illetve a s kikapcsolódási időnek, s ily módon a család mindennapjainak is. Az előadás az internethasználatot, illetve elsődlegesen annak problémás megjelenési formáját vizsgálja néhány családi dimenzió vonatkozásában (családszerkezet, szülői monitoring, családi támogatás) a magyarországi reprezentatív mintán végzett „Az Iskoláskorú Gyermekek Egészségmagatartása” (Health Behaviour in School Aged Children Study, HBSC) 2018-as adatfelvétele alapján.

Kulcsszavak: problémás internethasználat; videójáték-használat; közösségi média; család

Domján Mihály

Magánrendelés, Kecskemét

Többszörös veszteségek „elkönyvelése” elvált férfiként

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

Vannak olyan családok, ahol a válás folyamatának az elindulásában az egyik félnek gyakorlatilag nincs beleszólása. Az elmúlt években több olyan férfi kliensem volt, akiket megcsaltak és – párterápián keresztül vagy anélkül – hirtelen többszörös veszteséggel kellett szembenézniük. Elvesztették a szeretett feleségüket, a gyermekeik mindennapi láthatását, a feleségük rokonságát, a baráti köriüket, az otthonukat és az anyagi biztonságuk jelentős részét. Ráadásul a válás folyamatában besűkülten és talajvesztetten sodródtak, amíg pszichológusi támogatást nem kaptak.

A workshopban a többszörös veszteségek feldolgozása mellett a kapcsolati igazságtalanság helyreállítását, valamint a férfi és az apai szerepek újraépítését szeretném körbejárni.

Kulcsszavak: válás, férfi szerep, megcsalás, veszteségek feldolgozása

Erőss Éva, Soós Dóra

MRE Válaszút Drogkonzultációs Iroda, Budapest

Én és Te vagy Én és Az - dialógus a szenvedélybetegséggel küzdők családi kapcsolatiban

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

Böszörményi Nagy Iván kontextuális terápiájának egyik alapja Buber dialógus-etikája. Az Én és Te dialógusban a kapcsolatban lévő felek képesek teljes emberként viszonyulni, nyitottak és megértőek egymásra és szükségleteikre. Úgy gondoljuk ez a kötődési biztonság és a mentalizációs készség fejlettségén múlik. Fonagy és munkatársai szerint a kontingensen mentalizáló szülői gondoskodás egyfajta természetes pedagógia elven működik, kiemelt a szerepe az érzelmek kezelése és a megküzdési stratégiák tanulásán kívül a kötődési munkamód intergenerációs átadásában is. Így a szülő bizonytalan kötődési módja és fejletlen érzelmek kezelése- és mentalizációs készségének kiemelt szerepet tulajdonítanak a traumák és feldolgozatlan veszteségek generációs átadásában is – ez Böszörményi egyik központi témája is, a jogosultságok és elkötelezettségek tekintetében. A szenvedélybetegséggel küzdő családokban halmozottan vannak jelen a különféle feldolgozatlan veszteségek és traumák, kötődésük jellemzően bizonytalan. Hogyan van jelen családi kapcsolataikban az Én és Az dialógus? Hogyan ismerjük fel e családok segítésekor a nem mentalizáló működést, és ami a legfontosabb: hogyan segíthetjük e készség fejlődését?

Kulcsszavak: dialógus, kötődés, mentalizáció

Farkas Judit, Szabó Tünde

Farkas Judit, Nyíró Gyula - OPAI, Pszichiátria, Budapest; Szabó Tünde, Nyíró Gyula - OPAI, Drogambulancia, Budapest

Függő teher – családterápia sajátosságai az addiktológiában

Előadás-szekció II., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Függőkkel való munkatapasztalatunk (ambuláns és osztályos ellátás keretében) több, mint tíz évre nyúlik vissza, ami eleinte többnyire egyéni esetkezelésben merült ki. A munkánk során tapasztaltuk, hogy a hozzátartozók bevonása elengedhetetlen a kliens hosszútávú absztinenciájának eléréséhez, a drop-out és a relapszus megelőzéséhez. Az előadás keretében szeretnénk szemléltetni, hogy a függőkkel zajló családterápia milyen sajátos jellegzetességekkel rendelkezik: a hozzátartozó viszonyulása a problémához, kölcsönös bizalom építése, jövőbeli játszmahelyzetek elkerülése, kölcsönös manipulációk csökkentése, társfüggőség kérdésköre. Bemutatásra kerülnek specifikus családszerkezetek, ebből adódó nehézségek és előremutató megoldási javaslatok. Az előadás során kezdetleges tapasztalatainkat ismertetjük családterapeuta jelöltként, esetvignettákkal kiegészítve.

Kulcsszavak: addiktológia, hozzátartozó, társfüggőség

Fodorné Ablonczy Margit

Kecskemét

Transzgenerációs örökségeink és az exoneráció

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Böszörményi-Nagy Iván sajátos fogalmakat használt terápiás munkája során. Mindnyájan hallottunk a jogosultság, a lojalitás, a kontextuális etika használatáról. De az exonerációt talán kevesebbet használjuk. Pedig családterápiás munkánk során nagy lehetőség, ha a családtagok eljutnak az exonerációhoz kapcsolati hálójukban. Mit jelent ez? Lehet-e, szükséges-e felmenteni az előző generációkat vétkeik alól? Milyen összefüggésben van ezzel a megbocsátás az előző generációknak? Milyen összefüggésben van ez a lojalitással? Milyen következményekkel járhat, ha őrizzük a haragot, sértettséget, fájdalmas jogosultságainkat, vagy végig-járjuk a felmentés folyamatát. Kinek mit nyerünk ezzel?

Kulcsszavak: exoneráció, felmentés, transzgenerációs örökség

Földes Hilda

FPSz XIV. Kerületi Tagintézménye, Budapest

Apám-anyám idejőjön! - A szülőkonzultáció szerepe egy házasságon kívüli kapcsolatból született kisleány terápiajában

Esetismertetések V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Az esettel azt a folyamatot szeretném bemutatni, ahogyan egy, az egyéni terápiának minden erejével ellenálló, érzelmileg nagyon nehéz helyzetben lévő, óvodás korú gyermeknek segíteni tud a szülővel végzett, rendszerszemléletű, terápiás jellegű konzultációs munka. Egy házasságon kívüli kapcsolatból született kisleány és szülei életébe, terápiás munkájába nyerhetünk betekintést, akiknek mindennapjait a hűség, a lojalitás és kötődés témája sok tekintetben át- és átszövi, tekintve, hogy ez a kapcsolat megszakadt, és az apa a házasságában maradt. A két szülő a köztük lévő óriási érzelmi hullámváltozás, indulati feszültségek ellenére hűségesen részt vett a szülőkonzultációkon. Keményen dolgoztak (és dolgoznak) azon, hogy szülőként jól tudjanak együtt funkcionálni, megteremtve ezzel egyfajta stabilitást a kisleány életében, aminek a talaján el tudott indulni a gyermek egyéni terápiaja. Példaértékű munkájuk fontos hatótényező a gyermek érzelmi állapotának változásában és a saját szülői kompetenciájuk megélésében. Az esetet a szülők hozzájárulásával közlöm.

Kulcsszavak: hűség, lojalitás, szülőkonzultáció, terápia előkészítése, szülői kompetencia

Frankó András

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálat, Budapest

„Én vagyok az, aki másokról gondoskodik”

Szenvedélybeteg szülők gyermekeinek lojalításai

Előadás-szekció II., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Mint partner

A szenvedélybeteg szülők gyermekei sokszor éppen olyan partnert találnak, vagy inkább keresnek, akik a legjobban hasonlítanak a szüleikre. Mi ez? Láthatatlan lojalítás, vagy a főkönyv helyreállításának kísérlete? Miért nem akar megszabadulni azoktól a viszonyoktól, amiktől még most is szenved? És aztán generációkon át uralkodnak a régi struktúrák.

Mint szülő

Elvárja a gyermekétől mindazt, amit nem kapott meg a szüleitől? Valaki gondoskodik rólam is! A parentifikáció átörökítése, torzult lojalítás eltúlzott érzelmi kötődés elvárása. Homályos, tisztázatlan jóvátételi szerződés kialakítása. A megterhelések transzgenerációs delegálása.

Mint kliens

„Lojális maradtam a családommal lojális maradok a terapeutával, még akkor is, ha nem jó számomra ez a kapcsolat. Egyszer majd minden jobbra fordul.” Felelősség a túlterhelt terapeutáért.

Mint terapeuta

Hogyan őrzöm a családi hagyományt? Gondoskodom másokról, és elhanyagolom magam? Mit akarok helyreállítani? Hol is van az elveszett igazság? Valakinek jóvá kell tenni a múlt, sőt, akár a jövő hibáit is!

Kulcsszavak: Láthatatlan lojalítás, szenvedélybeteg szülők gyermeke

Gál Zsóka, Nagyné Sivák Ildikó, Hevesi Krisztina

Gál Zsóka - DSZC Irinyi János Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Debrecen

Nagyné Sivák Ildikó - DSZC Bethlen Gábor Közgazdasági Szakgimnáziuma, Debrecen

Hevesi Krisztina - ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Személyiség- és Egészségpszichológiai Tanszék, Budapest

A szerelem közelséget keres, de a vágyhoz távolság kell avagy a szexchat szerepe az Y generáció életében

Poszter, 2019.04.27., szombat 12:30-14:00

II. szint előtér

Tari (2010) szerint az Y generáció egy új típusú nemzedék, melynek kialakulásában a technika száguldó fejlődése játszott rendkívül fontos szerepet. Az Y generáció tagjai, a mai huszonévesek és fiatal harmincasok az információs kor gyermekei, akik a csoporthoz tartozás élményét, a közösségi élményt, a szeretetet és a szerelmet a közösségi portálokon találják meg. Ők azok a személyek, akik a fogyasztói társadalmat alakítják, akik el sem tudják képzelni életüket számítógép, okostelefon nélkül.

Vizsgálatunkban arra keressük a választ, hogy a nemi különbség megfigyelhető-e a szexchatelés közben, illetve, hogy az Y generáció tagjai mennyire függenek az okostelefonjuktól, milyen gyakran használják azt- Ezen kívül kíváncsiak vagyunk a fiatal felnőttek önértékelése és telefonhasználata közötti összefüggésre is. A vizsgálatban OKJ képzésben részt vevő diákok, egyetemisták és dolgozó fiatal felnőttek vettek részt.

Vizsgálati változóink, melyeknek összefüggéseit feltárni kívánjuk a következők: kapcsolati elégedettség (Martos, T., Sallay, V., Szabó, T., Lakatos, Cs., Tóth-Vajna, R., 2014), facebook féltékenységi (Rómer, G., Fekete, N., 2014), önértékelés (Rosenberg, M., 1965, Sallay és mtsai, 2014), MAS – Mobile Attachment Scale (Konok és mtsai, 2016).

Az eredmények feldolgozása jelenleg is folyik, melyeket az SPSS statisztikai program segítségével dolgozzuk fel.

Kulcsszavak: fiatal felnőttkor, telefonfüggőség, szexualpszichológia, párkapcsolat, facebook, féltékenységi

Gál Zsóka, Nagyné Sivák Ildikó, Olajos Tímea

Gál Zsóka - DSZC Irinyi János Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Debrecen

Nagyné Sivák Ildikó - DSZC Bethlen Gábor Közgazdasági Szakgimnáziuma, Debrecen

Olajos Tímea - Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet, Pedagógiai Pszichológiai Tanszék

A Z generáció megértése

a kognitív és szocioemocionális tényezők összefüggései alapján

Poszter, 2019.04.27., szombat 12:30-14:00

II. szint előtér

Célunk, hogy megértsük a kognitív és non-kognitív tényezők összefüggéseit, hiszen az adott célcsoport jellegzetességeinél gyakoriak a teljesítményhullámzások, krízisek. A tanulási teljesítményekben ezen tényezők együttesen játszanak szerepet, ugyanakkor ezen tényezők együttes vizsgálatára ritkán kerül sor, ezért célszerűnek látjuk a komplex megközelítést.

A vizsgálatban szakgimnáziumban tanuló diákok vettek részt. Vizsgálati változóink, melyeknek összefüggéseit feltárni kívánjuk a következők: perfekcionizmus (Olajos, Dávid, Héjja-Nagy, 2015), diszfunkcionális attitűdök (Weissman és Beck, 1980; Kopp és mtsai), telefonfüggőség (MAS – Mobile Attachment Scale; Konok és mtsai, 2016), az iskolai éhatékonyság (Nótin, 2015) és a figyelem (d2 teszt, R. Brickenkamp, L. Schmidt-Atzert, D. Liepmann, 2010).

Az eredmények feldolgozása jelenleg is folyik, melyeket az SPSS statisztikai program segítségével dolgozzuk fel. Az eredményekről a konferencián számolunk be első ízben.

Kulcsszavak: iskolapszichológia, z generáció, telefonfüggőség, kapcsolatok, figyelem

Hadházi Éva, Takács Szabolcs, Földi Rita, Kövesdi Andrea, Tárnokiné Törő Krisztina

Hadházi Éva: Károli Gáspár Református Egyetem, Pszichológiai Intézet, Fejlődéslélektani Tanszék, Budapest

Takács Szabolcs: Károli Gáspár Református Egyetem, Pszichológiai Intézet, Általánoslélektani és Módszertani Tanszék, Budapest

Földi Rita: Károli Gáspár Református Egyetem, Pszichológiai Intézet, Fejlődéslélektani Tanszék, Budapest

Kövesdi Andrea: Károli Gáspár Református Egyetem, Pszichológiai Intézet, Fejlődéslélektani Tanszék, Budapest

Tárnokiné Törő Krisztina: Károli Gáspár Református Egyetem, Pszichológiai Intézet, Fejlődéslélektani Tanszék, Budapest

Az intimitás korrelátumainak vizsgálata

Poszter, 2019.04.27., szombat 12:30-14:00

II. szint előtér

A párkapcsolati intimitás szubjektív voltát a megnyilvánulások és átélt élmények sokszínűsége biztosítja. Kutatásunkban Wilhelm és Parker által (1988) azonosított Gondoskodás és Kontroll összetevőkre fókuszáltan vizsgáltuk meg az intimitás lehetséges összefüggéseit néhány demográfiai és pszichológiai jellemzővel. Önbeszámoló kérdőíves, keresztmetszeti vizsgálatunkból, az intimitásnak a pár és családterápiás munka szempontjából is mérvadó változókkal való kapcsolatát ismertetjük. Mintánkat összesen 1318 (921 sine morbo, 397 nem sine morbo) személy alkotta. Eredményeink szerint a lelki probléma miatt kezelésben részesült és krónikus betegség megléte alapján definiált alcsoportok eltéréseket mutatnak a gondoskodás illetve a kontroll észlelésében a sine morbo mintához képest. Meggyőző korrelációkat a párkapcsolati elégedettséggel, a párkapcsolati szorongással és elkerüléssel találtunk, mind a Gondoskodás, mind a Kontroll alsálák esetében. A depresszióval, vonásszorongással és társas támasszal való kapcsolat elsősorban a Gondoskodással volt kimutatható. Meglátásunk szerint, az intimitást, mint fenomenológiai tapasztalatot, fontos szem előtt tartani, mikor a párkapcsolati elégedettségről, felnőtt kötődés minőségéről, mentális jóllétről és társas támasz alakulásáról gondolkodunk, úgy a kutatásban, prevencióban, mint a terápiás munkában.

Kulcsszavak: intimitás, párkapcsolati elégedettség, felnőtt kötődés, mentális jóllét

Hammer Zsuzsanna

ELTE Pszichológiai Tanácsadás Tanszék, Budapest

Beékelődve élni

Plenáris ülés, 2019.04.28., vasárnap 11:00-12:30

A gyermek kezdetben kiszolgáltatott a szüleinek fizikailag, de érzelmileg hosszú éveken át vagy akár örökre. A gyermek szülei elismerésére és szeretetére vágyik egy életen át, vagy talán örökké. A gyermek a családi egység fenntartásáért küzd hosszú éveken keresztül, illetve legbelül talán örökkön örökké. A gyermek igazi kiszolgáltatottsága a szülei felé valójában ezen szükségleteiből tevődik össze. Azonban gyakran előfordul, hogy a gyermek szeretve lenni, az elismerve lenni és a biztonság iránti szükségleteit nem képesek a szülei megfelelő módon kielégíteni, esetlegesen azért nem, mert a saját életük vagy akár saját párkapcsolatuk elakadásával foglalkoznak.

Ezekben a helyzetekben a gyermek beékelődik a szülei kapcsolatába, és ezzel a családi egység fennmaradásáért önmaga életkori szükségleteit háttérbe helyezi. Ez a nem tudatos vállalás azonban gyakran jár együtt azzal az érzéssel, hogy nem végzi tökéletesen a dolgát. Nem tud elég tökéletesen közvetíteni, nem vonja magára a szülei figyelmét elég hosszán, mert többek között a szülei kapcsolatában újra és újra megjelenik a feszültség, a veszekedés, esetleg a válás alternatívája.

A beékelődött gyermek a szülők nehézségeit, elakadásait ezáltal önmaga kudarcaként értelmezi, büntudatot és elégedetlenség érzést él át, akár egy egész életen át. Hiába szeretné a teljesítményével, közvetítésével a szülők elismerését megszerezni, nem szokott sikerülni. A szülő mindezt talán észre sem veszi, illetve természetesnek veszi. Ezzel az el nem ismert érzéssel a szülői kapcsolat fogságában maradván nehéz teljes értékű felnőtt életet élni. A szülő-gyermek kapcsolatot jellemző bizonytalan kötődés a szülőkről való leválási nehézséggel együtt megnehezíti a horizontális vagyis a párkapcsolat kialakulását, vagy az abban meglévő lojalitásérzés vagy akár a hűség, a biztonság érzésének kialakulását. Mindez pedig negatívan befolyásolhatja a párkapcsolat minőségét, stabilitását, elégedettségét. Ennek a folyamatnak, a beékelődött létforma gyermekkori és felnőttkori alternatíváinak, azok velejáráinak végig gondolását ígéri az előadó, párterápiás esetvignettákkal színesítve az előadást.

Kulcsszavak: kötődés, trianguláció, parentifikáció, szelf differenciáció, lojalitás

Hardy Júlia, Sallay Viola, Martos Tamás, Porkoláb Márta, Radnai Fruzsina, Imre Gábor

Thyris Központ, Budapest

Megcsalástól a megértésig, avagy Bábeli nyelvzavar idegen -és anyanyelven, skypon innen és túl

Esetismertetések IV., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Hardy Júlia és Imre Gábor esetében annak lehetünk tanúi, hogy egy megcsalás okozta krízis, ha nem robbantja fel a kapcsolatot, bepillantást tud nyújtani a házasság alapszerkezetébe, a benne lévők traumatizált gyerekkorának kötődési konzekvenciáiba, és a kapcsolódásuk lehetőségeibe és korlátaiba. A problémás gyereket nevelő pár kényszerű szimbiotikus kapcsolata fájdalmas folyamatban, de megváltozik, a narcisztikus tükröződések illúziójában két különálló személyként kell újjászületniük, és nagyobb szabadságfokkal választani egymást.

Tillmann Lili Eszter és Schell Gergely olyan esetet mutatnak be, ahol a munka a külső kapcsolat. Az intellektuális tevékenységbe menekülés az érzelmi és kötődési kérdések elodázásának eszköze lehet. Miközben a szakmai sikereket elismerés övezi, a párkapcsolatban tapinthatóvá válik mindaz a hiány, amit ez a viszony elvesz az eredeti kapcsolatból. Hogyan segíthetjük a párokat abban, hogy újra képesek legyenek megfogalmazni és meghallani az igényeiket egy olyan kapcsolatban, ahol az aszkézis és a munka a szerelmi háromszög harmadik szereplője?

Sallay Viola és Martos Tamás olyan esetek néhány tanulságát mutatják be, ahol eltérő anyanyelvű és kultúrájú személyek alkotják párt, a nyelvi és kulturális különbségek pedig összefonódnak a mély kapcsolati sérelmekkel és vágyakkal. A kölcsönös kimondás (hol a beszélő anyanyelvén, hol egy tanult nyelven) és az üzenetek megértése többféle módon is kulcsszereplővé válik mind a pár tagjai között, mind a szakemberekkel folytatott kommunikációjukban.

Kulcsszavak: Megcsalás, távolság,

Ilka András, Pintér Diána Veronika

Ilka András, Félúton Alapítvány-Orczy Klub, Budapest; Pintér Diána Veronika, FPSZ XIX.
Kerületi Tagintézménye, Budapest

A pár-és családterápia szerepe a függőséggel küzdők felépülésében

Előadás-szekció II., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A függőség népbetegség. Mind gyakrabban látnak napvilágot elrettentő statisztikák, melyek ennek az állapotnak a veszélyeire figyelmeztetnek. A legalacsonyabb becslések állítása szerint is legalább 600 000 ember küzd függőséggel, de hihetünk-e ezeknek a számoknak? Tekinthezünk-e egyáltalán a szenvedélybetegségekre az egyén betegségeként?

A függőség sokkal több, mint pusztán szerhasználati probléma. Gyakori az inkonzisztens szülői magatartás, abúzus vagy elhanyagolás. A gyerekeknél tanulási nehézségek, az egészséges kortárskapcsolatok kialakításának nehézsége jellemző.

A szenvedélybetegség szétszabdolja a családot. Ezt a töredezettséget a kezelésére kialakított egyéni fókuszú ellátórendszer pedig nem hogy nem orvosolja, hanem sok esetben akaratlanul is a családrendszer széttartását támogatja.

A pár-és családterápia (amely legfőbb célja a megelőzés, annak elkerülése, hogy a maladaptív szerhasználati minta továbbadódjon) növeli az elköteleződést a felépülési munka iránt, csökkenti a visszaesés valószínűségét, növeli a párkapcsolati elégedettséget, a családon belüli erőszak jelentősen lecsökken, a pár gyermekeire nagyobb hatással van és többet segít, mint az egyéni terápia.

Kulcsszavak: függőség, prevenció, szenvedélybetegség, erőforrás, kötődés, ellátórendszer

Iring Zoltán

Kapcsolat Ambulancia, Budapest

A szeparált üléssel kapcsolatos dilemmák a párkapcsolati terápiában

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A párkapcsolati terápiás ülések speciális kapcsolati-lélektani helyzetet teremtenek, amelyben mind a terapeuták, mind a pár tagjai önálló érzelmi és motivációs háttérrel jelennek meg. Az ülések során minden résztvevő bevonódik, érzelmileg aktivizálódik és ez a sokféle érzelmet mozgósító helyzet egyfajta katalizátor hatással van azokra a változásokra, melyeknek a kapcsolatban amúgy szükségszerűen meg kellene történnie. Éppen emiatt szoktunk ragaszkodni ahhoz, hogy a kapcsolati terápiában együtt tartsuk a párt, hiszen ebben a terápiában nem az az elsőrendű cél, hogy a terapeuta értse meg jobban a feleket, hanem az hogy ők jobban, vagy másként értsék meg egymást, mint arra addig lehetőségük volt. Ugyanakkor a kapcsolatban megjelenő hűtlenség problémája olyan speciális lélektani szituációt teremt, mely megkérdőjelezi annak szükségszerűségét, hogy a terápiában mindig közösen beszéljünk a párral. Tapasztalataim szerint az ilyen helyzetekben nem feltétlenül nyújt segítséget, sőt időnként kifejezetten kontraindikált a párterápia és ez nem tud másként kiderülni csak úgy, ha szeparált, azaz egyéni ülések keretében segítünk kimondani olyan titkokat, melyek alapvetően határozzák meg a kapcsolat jelenlegi állapotát, de mindeddig nem kerülhettek nyilvánosságra.

A workshop keretében ilyen jellegű esetekkel szeretnék foglalkozni és nagyon kíváncsi volnék arra, hogy a hallgatóság miként gondolkodik erről a gyakran terápiás elakadást okozó problémáról.

Kulcsszavak: párterápia, hűtlenség, titokképzés, szeparált ülés

Iszlai Zoltán

Magánrendelés, Budapest

A konfliktus kötődési aktussá alakítása a párkapcsolatban

Esetismertetések II., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

Előadásomban egy eset ismertetésén keresztül egy olyan munkahipotézist szeretnék bemutatni személyiségünk működéséről, ami sokéves terápiás gyakorlatomban kristályosodott ki, és amivel mind a magam mind a klienseim számára pragmatikusan leírhatók kapcsolati működéseik mélyebb összefüggései. Bonyolult kapcsolati történések válnak számukra is értelmezhetővé olyan módon, melyben ők fogalmazhatják meg a korrekció irányát. E megközelítés olyan értelmezési keretét adja kapcsolati megnyilvánulásainknak, melyben értelmet kapnak azok az érzelmileg vezérelt interakciók is, melyek destruktív töltetük miatt tudatos énünknek nehezen vállalhatók. A párkapcsolataink legfájdalmasabb konfliktusaiban korai kötődési sérüléseinket éljük újra. E fájdalmas élmények aktiválják azokat az öntudatlan viselkedési patternjeinket, amik tovább mélyítik a konfliktust, ördögi körbe zárva az érintetteket. Az eset bemutatása kapcsán jól érzékelhetővé válik e megközelítés terápiás hatása.

Kulcsszavak: munkahipotézis, konfliktus, kötődés, énrészek

Iszlai Zoltán

Magánrendelés. Budapest

6 székes technika – konfliktusok kötődési aktussá alakítása egy terápiás ülésben

Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A párkapcsolatokban előforduló legfájdalmasabb konfliktusainkban korai kötődési sérüléseinket éljük újra. E fájdalmas élmények aktiválják azokat az önvédelmi működéseinket, amik tovább mélyítik a konfliktust, ördögi körbe zárva az érintetteket. Ezen összekapcsolódó reaktív viselkedési labirintusból a kijáratot nem tudják megtalálni azok az énrészeink, melyek részt vesznek a konfliktusban. A terápia során meg kell találnunk a „felnőtt” , „megfigyelő” énünket, aki nélkül e korai sérülések gyógyítását e nehéz pillanatokban reménytelenül delegáljuk párjainkra. A workshopban ismertetett dramatikus technika lehetőséget ad arra, hogy az érintettek egy ülés keretén belül rálássanak saját és párjuk viselkedésének mélyebb okaira, összefüggéseire. Lehetőséget kapnak arra, hogy érzelmileg átélve tudatosítsák kötődéseik fájdalmas tapasztalatait, megértsék és elfogadják e fájdalomból születő destruktív/maladaptív viselkedési megnyilvánulásait. S végül mindezeket vállalva egymás előtt, szívükből kapcsolódhassanak.

Kulcsszavak: 6 székes technika, konfliktus, kötődés

Jutasi Mónika

Veszprém, Cholnoky Ferenc Kórház és Rendelőintézet, Veszprém

Hűség és hűtlenség a családterápiákban

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

A családterápia folyamatában előbb-utóbb mindenki gondolkodik a lezárásról. Előfordul, hogy a résztvevők nincsenek szinkronban. Van, hogy egy vagy több családtag sürgetné a lezárást. Máskor a terapeuták érzik úgy, hogy már a befejező szakaszhoz értek, a család azonban még erős ragaszkodást fejez ki. Mintha az érett gyümölcs nem akarna lepottyanni a fáról. Megtörténhet az is, hogy a családi működés már helyre billent, de a terapeuták még marasztalnák a kellemes társaságot, akikkel jól lehet dolgozni. Egyszóval egyik fél előrébb tarthat a leválás folyamatában, amit ilyenkor a másik „elhagyásnak” érezhet. Olyan is előfordul, hogy a család elmarad a terápiából és az ellátó rendszer másik pontján vesz igénybe segítséget. A terapeuták értesülnek erről, akár úgy, hogy a kitérő után a család visszatér. Nagyon fontos, hogy ezt a „hűtlenséget” hogyan éljük meg és miként kezeljük a terápia következő szakaszában. El tudjuk-e fogadni korábbi elégedetlenségüket, döntésüket a váltásról majd visszatérésről? Meg tudunk-e hitelesen bocsátani, vissza tudjuk-e őket fogadni? A workshopon esetrészletek után a résztvevők saját tapasztalataikat is megoszthatják.

Kulcsszavak: hűtlenség, terápiás kapcsolat

Kardos Edina, Szabó-Balogh Virág, Kövesi Eszter

Kardos Edina, Kapcsolat Lovasterápia Központ, Pilisszántó
Szabó-Balogh Virág, Pszicho-Pata Lovas és Lovasterápiás Központ, Csemő
Kövesi Eszter, Magyar Lovasterápia Szövetség Alapítvány, Fót

Hogy kerül a csizma az asztalra?

A lovak helye és szerepe a családterápia eszköztárában.

Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A workshop témája a ló asszisztált terápiás módszerek felhasználási lehetőségei családokkal való munka során. Az itt és mostban zajló helyzetek intenzív közös élményt nyújtanak, mely során kirajzolódik a család dinamikája, felépítése, kommunikációja. Megjelennek azok a nehézségek, amelyek a család mindennapi működését nehezítik és aktiválódnak azok az erőforrások, amelyek a változást támogathatják. A terapeuta olyan lovas helyzeteket teremt a családok számára, amelyekben nem csak a nehézségeik, elakadásaik jelennek meg, hanem amelyek lehetőséget nyújtanak számukra egy adekvátabb működés megtapasztalására. A tapasztalati-élmény alapú helyzetek könnyen beilleszthetőek a családterápia folyamatába, annak egy-egy pontján vagy a folyamat minden ülését végig kísérve.

Bemutatjuk továbbá röviden a ló asszisztált kapcsolatügyelet módszerét; a ló asszisztált szülői hatékonyság fejlesztő tréninget, majd ló asszisztált családterápiás esetrészleteken keresztül engedünk betekintést a pszichológiai lovasterápia módszertanába és hatásmechanizmusába. Az esetrészletek ismertetése során olyan technikákat mutatunk be, mint a lovas családkép, lovas szobor, lovas projekciós képek, határtartást igénylő lóvezető/terelő-, kooperációs vagy a bizalom erősítését célzó lovas gyakorlatok.

Kulcsszavak: ló asszisztált családterápia, lovasterápia, AAT, módszerbemutató, lovas kapcsolatügyelet, szülő-gyerek kapcsolatépítés, szülői hatékonyságfejlesztés,

Komlósi Piroska

Budapest

Nemspecifikus hatáselemek a családterápiában

Plenáris ülés, 2019.04.27., szombat 9:00-10:30

A pszichoterápiákkal kapcsolatos hatásvizsgálatok eredményei azt bizonyítják, hogy a különféle pszichoterápiás irányzatok mind hatékonyak, de ami meglepő, hogy az irányzatok, iskolák között nincs jelentős különbség a hatékonyságuk terén. Hogy lehet ez? Úgy, hogy valamennyiben működnek ún. aspecifikus, vagyis nemspecifikus hatótényezők (Eysenck, Rogers, Strupp, Garfield, Buda,, stb.)

Az előadásban végig vesszük ezeket a tényezőket, ahogyan azok a pár és családterápiában jelen vannak. Mivel a nemspecifikus tényezők kutatásában a terapeuta-páciens kétszemélyes kapcsolatának elemzéséből indulnak ki, nekünk meg kell próbálnunk a család többszemélyes rendszerében nyomon követni mindezeket a hatótényezőket. Például a „beteg változókat” a családtagok összességére, több személyre kell vonatkoztatnunk, a „kapcsolati változóknál,, is a család egészének a rendszerével kialakítandó viszonyt kell szem előtt tartanunk. A kutatásokban legfontosabbnak bizonyult ún. „terapeuta- változók” (Rogers) működését is bonyolítja a koterápiás működés. Az újabb kutatások által számba vett stratégiai-, taktikai- és technikai változókat is igyekszünk a családterápiára vonatkoztatva átgondolni.

Koren Réka, Török Szabolcs

SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest

Az elmúlt évek hazai EFT képzéseinek hatásvizsgálata

Poszter, 2019.04.27., szombat 12:30-14:00

II. szint előtér

Az Érzelem Fókuszú Terápia (EFT) terápiás hatékonysága széles körben kutatott, ugyanakkor relatíve kevés adat áll rendelkezésre arról, hogy maga az EFT képzés - ami egységes struktúrában és elvek mentén zajlik mindenütt a világon - milyen hatékonyság mellett, milyen változásokat indukálva zajlik. A módszer elsajátítására Magyarországon először 2016. októberében, másodszor pedig 2018. márciusában volt lehetőség egy-egy 4-napos, úgynevezett „EFT Externship”, EFT alapképzés keretében. Mindkét képzés elején, végén, valamint 6 hónappal később kutatócsoportunk egy kérdőívcsomagot vett fel. A kérdőívek egy része az elsajátított tudásra és a megélt kompetencia-érzésre irányult, másik része pedig a terapeuta személyét érintő változásokra fókuszált. Az adatok együttes elemzését és nemzetközi összehasonlítását megkönnyíti az a körülmény, hogy mindkét képzést ugyanaz a kiképző, Dr. Scott Woolley tartotta. A poszter bemutatja a kutatás főbb eredményeit, melyhez a kutatásban részt vevő nagy számú hazai terapeuta kolléga segítő együttműködését ezúton is hálásan köszönjük!

Kulcsszavak: Érzelem Fókuszú Terápia, képzés, hatékonyság-vizsgálat

Kormos Piroska, Frankó András

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálat, Budapest

Szenvedélybeteg családok elfeledett gyermekeinek támogatása

Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A szenvedélybeteg szülők gyermekeinek problémáját szinte feltörhetetlen tabu veszi körül, pedig túl sokan vannak, és közülük túl sokan cipelik évtizedeken át nehéz családi örökségüket. Szüleikhez tartós, torzult lojalitással kötődnek.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat az elmúlt években több kiadványt jelentetett meg az érintettek és a szakemberek részére online és offline elérhetőséggel. Több segítő csoport indult el fiataloknak, és felnőtteknek.

Mit tehetünk értük, és velük? Hogyan lehet elérni őket? Hogyan működik egy csoport? Melyek a legfontosabb célok? Miről és kinek szólnak a kiadványok, hogyan használjuk azokat? Melyek az egyéni segítség legfontosabb alapelvei? Mit tehetnek a szakemberek? A műhelytalálkozás gyakorlati bepillantást enged a szenvedélybeteg ellátás ma még legelhanyagoltabb területére, a szenvedélybeteg szülők gyermekeit segítő csoport működésébe.

Kulcsszavak: szenvedélybeteg szülő, elhanyagolt gyermek, túlzott, torzult lojalitás

Maximális létszám: 20 fő

Kozma-Vízkeleti Dániel

Családi Szolgálatok Ligája Alapítvány, Budapest

Hűség-értelmezések a XXI. század első harmadában

Plenáris ülés, 2019.04.27., szombat 9:00-10:30

Átmeneti korban élünk, ahol éppen újraalkotjuk a nemi, és velük szoros összefüggésben a kapcsolati és családi szerepeket, értékeket, szabályokat. A folyamat jelenleg is zajlik, egyelőre egymás mellett élnek a hagyományos elképzelések és az újragondolás eredményeként megszületett társas konstrukciók. Így van ez a párkapcsolat egyik sarkalatosnak tekintett kérdése, a hűség esetében is. Az átgondolás esetenként indulattelített, rengeteg érzelmet megmozgató légkörben zajlik, megnehezítve ezzel a terapeutai neutralitás követését.

Az előadás során a Hűség Városában rendezett Vándorgyűlésünk főtémájához kapcsolódva áttekintjük, milyen, a hűségre és rokon fogalmaira vonatkozó hozzáállással találkozhatunk hivatásunk során. Milyen megközelítésekből meríthetnek klienseink és mi magunk is a szakirodalom, az ismeretterjesztő írások és a bulvárirodalom böngészése kapcsán.

Körüljárjuk, hogyan kapcsolódnak össze lélektani, biológiai, történelmi, szociális, erkölcsi, hitbéli és ezoterikus gondolatok, olykor izgalmas szövevényben, a bio-pszicho-spirituo-szociális, integráló igényű emberkép egyes szeleteit hangsúlyozva. Megvizsgáljuk, vajon összerakható-e mindezekből néhány, a magunk számára hivatásunk során használható konstrukció.

Kulcsszavak: konstrukció, újragondolás, hűség, eltérő megközelítések

Kozma-Vízkeleti Dániel

magánrendelés, Budapest

Sülthús a harisnyatartóban - és más túléléstörténetek (családfabemutató)

Plenáris ülés, 2019.04.28., vasárnap 11:00-12:30

Huszonegynéhány évvel ezelőtt a családterápiás képzéshez szükséges önismereti munka során egyszer már összeállítottam a családfámat. Ahogy most felelevenítettem, sőt, szinte újrakezdtém ezt a munkát, tapasztalom, hogy más életciklusban, más tapasztalatokkal, ismeretekkel részben több, részben egészen más a hozadéka, mint korábban. Szüleim és nővéreim is bevonódtak az anyaggyűjtésbe, és most számos olyan történet vált megoszthatóvá, ami régebben elfeledettnek tűnt.

Származási családom igazi közép-kelet európai kevercs. A képek és történetek során megismerkedünk az Ertl, Mihajlovsics, Lilienthal, Pausch, Partl, Giricz és Kozma ágakkal; szász, lengyel, orosz, zsidó, sváb, dzsentimentális és büszke magyar ősökkel – és azzal, hogyan rakjuk ezt össze manapság. A történetek íve Hrubieszówtól Szmolenszkig, Vihnyefürdőtől Soroksárig, Pálitól Mányig, Erzsébetvárostól Vértesacsáig és Bejrúttól New Yorkig húzódik.

Kulcsszavak: Családfa, örökség, erőforrás, megküzdés, humor

Laczkó Katalin, Kispál Gergely

Budapest

Közelség-távolság: családterápia video-chat alkalmazásával

Előadás-szekció V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

A beharangozójában olvasható: "...Hogyan vagyunk hűségesek szakmánk szabályaihoz, értékeinkhez a felgyorsult időben, és hogyan újulunk meg, őrizve hagyományainkat."

40 évvel ezelőtt, pályám elején, nyoma sem volt számítógépnek, mobiltelefonnak, internetnek. Ezzel szemben mára az online lét életünk szerves részévé vált.

A video-chat alkalmazáson keresztüli terápia egyre gyakoribb, főleg egyéni terápiákban. Jellemző oka, hogy a kliens külföldön élő magyar. Mi történik azonban, ha a terapeuta megy külföldre?

Évente 3 hónapot külföldön töltök, és mivel előfordul, hogy a terápia nem zárható le, mielőtt elutazom, a családterápiás folyamatba online üléseket iktattunk be. Két családdal 2018 nyarán kezdtünk dolgozni kollégámmal, Kispál Gergely pszichológussal. November és március között csak Gergely volt egy térben a családdal, én video-chat segítségével csatlakoztam. Egy családdal 2017. augusztusa óta egyedül dolgozom, velük már a második Skype-periódust abszolváltuk.

Előadásunkban a felmerülő technikai nehézségek megoldása, kezelése, a helyzetből adódó sajátosságok ismertetése mellett érdekességekre és etikai problémákra is kitérünk.

Tárgyaljuk a szokatlan setting által változó, a terapeuták és a kliensek, valamint a terapeuta-páros két tagja között megjelenő dinamikát.

Kulcsszavak: online, video-chat, családterápia

Lászlóffy Julianna, Török Ádám

SE I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika, Gyermek-és Ifjúságpszichiátriai Osztály, Budapest
A biztonságos terápiás tér megteremtése az LMBT+ pár- és családterápiákban
Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A többségi társadalomtól eltérő nemi identitású, vagy szexuális orientációjú kliensek pszichoterápiás ellátását az APA által javallott affirmatív terápiás irányelvek szerint végezzük. A szivárványcsaládok számának növekedése magával hordozza, hogy munkánk során gyakrabban találkozunk LMBT+ családokkal és párokkal. Sok probléma azonos a cisznemű, heteroszexuális klienseknél megjelenőkkel, ugyanakkor vannak olyan tényezők, amelyekre figyelniük kell, ha LMBT+ személyekkel dolgozunk. Manapság egyre magától értetődőbb segítő szakemberek körében annak felismerése, hogy az LMBT+ emberek szinte mindannyian olyan társas és kulturális kontextusban szocializálódnak, ahol szexuális orientációjuk, identitásuk és nemiségük folyamatosan meg van kérdőjelezve, abnormálisnak van címkézve. Ezek a negatív hatások nem állnak meg a terápiás tér küszöbén és olykor nyíltan, olykor észrevétlenül beépülnek az LMBT+ kliensekkel végzett terápiás munkába. Ugyanakkor kevésbé kerül fókuszba a terapeuta saját heteronormativitása, azok a különböző módok, ahogy a terapeuta saját, tudatos vagy nem tudatos előítéletei, vélekedései megjelennek a terápiás térben. A workshop során a résztvevőkkel kipróbálunk egy affirmatív tudatosságot facilitáló gyakorlatot, melyet Christi McGeorge és Thomas Stone Carlson dolgozott ki. A módszer az affirmatív tudatosság három szintjén facilitálja a résztvevők önismeretét.

Kulcsszavak: szexuális orientáció, nemi identitás, affirmatív

Maximális létszám: 24 fő

Lazáry Györgyné, Borbély Nóra, Erős Viktória, Pachner Orsolya

Barnahus, Szombathely

Barnahus - A szexuálisan abuzált gyerekek kihallgatásának izlandi modellje

Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A workshop keretében bemutatkozik a Magyarországon elsőként megalakult Barnahus. A barnahus egy izlandi szó, amely gyerekházat jelent. Bővebben egy gyerekbarát épületet kívül-belül és egy 5 lábú, az igazságszolgáltatást és a szakellátást magába foglaló modellt. A Barnahus célja az áldozattá vált, szexuálisan zaklatott vagy bántalmazott gyermekek számára gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásának kivitelezése. A programban összekapcsolódik a gyermekvédelem és az igazságszolgáltatás a gyermek mindenképp felett álló érdekét szem előtt tartva.

A Barnahus 5. lába a tudományos kutatás. A workshop második részében a szombathelyi kutatócsoport mutatkozik be, melynek célja az igazságügyi interjúk (abúzus áldozatává vált gyerekek kihallgatása) videofelvételeinek tudományos elemzése és az eredmények igazságszolgáltatásban való alkalmazási lehetőségeinek feltárása. A fő fókusz a gyermeki nonverbális kommunikáció.

Ismertetésre kerülnek a nemzetközi szakirodalomban megjelenő eddigi releváns eredmények a témában, és beszámolunk a videoelemzésben szerzett első tapasztalatainkról is.

Kulcsszavak: abúzus, gyermekvédelem, kutatás

Mayer Máté

Magánpraxis, Budapest

Hűség, lojalitás és kötődés az ókortól napjainkig

Előadás-szekció I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A párkapcsolat és a család fogalma sokat változott az idők folyamán történelmi kortól és kultúrától függően. Ezzel párhuzamosan változott az is, hogy mit gondolunk a hűségről, a lojalitásról és a kötődés szerepéről. Ezen az előadáson rövid időutazásra hívom a kedves érdeklődőket, hogy letűnt korok tükréből tekintsünk vissza a mai kultúránkra, gondolkodásunkra.

Az élethosszig tartó monogám párkapcsolatot, a szerelem idealizálását, a biztonságos kötődés előnyeit gyakran hajlamosak vagyunk magától értetődőnek, abszolút igazságnak tekinteni, megfelelkezve arról, hogy mindez sokkal inkább kulturális termék és csak az euró-atlanti társadalmak bizonyos része számára norma, nem annyira az emberi „természet sajátja”. Ez a szemlélet pedig észrevétlenül kihat a terápiás szemléletünkre a párokkal és családokkal végzett munkában. Olykor nehezzé, akár lehetetlenné teszi a neutralitást, akár egyenesen moralizálásra hívogat...

Mindenkit szeretettel várok!

Kulcsszavak: monogámia, poligámia, promiszkuitás, hűség, hűtlenség, lojalitás, kultúrák, történelem

Moretti Magdolna

Magánpraxis, és Markhot F.Kórház Pszichiátriai Gondozó, Eger

A családterápia színes szőttese- pszichoterápiás módszerek kombinálása

Plenáris ülés, 2019.04.27., szombat 9:00-10:30

A családterapeuta rendelőjében is igazán érvényes a mondás: „Nil admirare ! (Semmin sem csodálkozni.) A lehető legváltozatosabb kliens –és családtípusok segítségével tehát mindenre fel kell készülnünk, és olykor bizony kénytelenek vagyunk kilépni a „vegytiszta” módszerek kötöttségeiből.

Szerencsére a családterápia igazi olvasztótégelye a különféle pszichoterápiás módszerek fegyvertárának.

Kötődéselmélet, EFT, traumaelmélet-ezen belül a strukturális disszociáció, a traumás emléktárolás (ikonikus, fragmentált) neurobiológiai sajátosságainak ismerete, a testmemória „megkérdezése”, az ego- statekkel végzett munka, EMDR (szemmozgásokkal végzett deszenzitizáció és újrafeldolgozás) közösen a párral, a kognitív megközelítés, mindfulness technikák és még számos, régi és újabb módszer is helyet kap a klasszikus családterápiás metódusok között.

Az előadás röviden érinti a fenti elméleti megközelítéseket, és esetvignettákon keresztül illusztrálja azt.

Kulcsszavak: EMDR terápia párban, ego-state-k, kognitív terápia, mindfulness technikák

Negrea Vidia

Resztoratív gyakorlatok - módszer vagy életfilozófia?

Plenáris ülés, 2019.04.27., szombat 14:00-15:30

Hazánkban is egyre nagyobb népszerűségnek örvend a résztoratív szemlélet gyakorlati alkalmazása az iskolai erőszak leküzdésében, a családok vagy közösségek életében bekövetkezett változások feldolgozásában és koordinálásában. A résztoratív kifejezés az igazságszolgáltatás területén vált ismertté és többnyire a helyreállításra vagy jóvátételre törekvő konfliktuskezelési technikái révén került a köztudatba, a büntető szemlélet alternatívájaként. Alapjait azonban megtaláljuk a mindennapi társas kapcsolatok kialakítását, erősítését és rendeződését célzó egyéni vagy csoportos erőfeszítésekben, melyekre jellemző a tiszteletet, méltóság és méltányos bánásmód. Habár nem terápiás céllal alkalmazzák, mégis a résztoratív gyakorlatok során a szükségletek kifejezése, a valakihez tartozás élménye és a döntéshozatali képesség átélése fejlődési lehetőséget jelent egyéni, párkapcsolati és családi elakadások hatékony leküzdésében, kiegészítve a terápiás eljárásokat. Az előadás szemléltetni kívánja a résztoratív gyakorlatok kapcsolatépítési és közösségerősítési folyamatát, a pozitív énkép kialakításától vagy helyreállításától a családi kapcsolatok megerősítésén át egészen a közösségépítésig.

Németh Lóránd, Fodor Józsa

OH Kártya Magyarország, Budapest

"Kettőben az egy" Asszociációk jelenléte a kapcsolati terápiaiban

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

A 90 perces workshop alatt a résztvevők megismerkedhetnek a Magyarországon forgalomban lévő OH asszociációs kártyákkal, ezen belül nagy hangsúlyt fektetve a „Tandoo” (Kettőben az egy) kártyacsomagra, mely kapcsolati, párkapcsolati terápiaik során sikeresen alkalmazható, kreatív terápiai eszköz.

A 99 kártya párkapcsolati helyzeteket ábrázol. Olyan pillanatokat ragadt meg a festőművész, amelyek végigkísérhetik egy pár életét. A képek felszínre hozzák az érzéseket, a vágyakat, a szükségleteket, a konfliktusokat, és a megoldási lehetőségeket. Ofra Ayalon több évtizedes párkapcsolati tanácsadó valamint Navy Lukyanova tehetséges művész munkája ez a csomag. A 44 útjelző kártya azt sugallja, hogy a pár élete olyan mint egy út, tele különböző élményekkel, megélésekkel, érzésekkel. A kártyák valós kivitelezésekre készítetik a pácienseket.

A gyakorlatok bemutatása mellett szót ejtünk olyan esetekről is, melyekben sikeresen lehetett alkalmazni ezt a módszert.

A workshopot Németh Lóránd és Fodor Józsa Magyarországi OH kártya instruktorként tartják.

Kulcsszavak: OH, Asszociáció, kreativitás, kapcsolati terápia.

Maximális létszám: 35 fő

Ocsovai Dóra, Zsédel Krisztina

Ocsovai Dóra - SZTE Magyar-Francia Felvilágosodáskori Kutatóközpont, Budapest

Zsédel Krisztina - Addiktológiai Kutató Intézet, Budapest

“...míg meg nem haltak” - hűség vagy kötődési probléma? Alkotói sorsok nagyító alatt:

Mészöly Miklós – Polcz Alaine és Ted Hughes – Sylvia Plath házasságaiban

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

A művészet ajándéka az a kivételes lehetőség, hogy az alkotók kreatív tevékenységük során feldolgozhatják az őket ért – gyermek- és felnőttkori – traumákat. Különleges helyzet, ha egy párkapcsolat mindkét tagja alkotó. Vajon segíti-e ez a speciális helyzet a kreatív munkát vagy akár folyamatos stresszforrást is jelenthet?

Az előadók két ismert alkotó házaspár esete kapcsán tekintik át a kérdést; az író Mészöly Miklós és Polcz Alaine 52 éven át tartó, hullámhegyekkel és –völgyekkel tarkított szimbiotikus együttélését, illetve a költő Ted Hughes és Sylvia Plath, függésen alapuló és egymás alkotásait kölcsönösen megtermékenyítő kapcsolatát elemzik. Miközben a leveleken, naplókön és szépirodalmi műveken át két legendás házasság mindennapjaiba is betekintést nyerhetünk, a következő kérdésekre keresünk választ: Hogyan jelenik meg az alkotók kapcsolatának lenyomata az írásaikban? Vajon az egymás közelségében történő alkotás facilitálja a traumafeldolgozást vagy inkább konzerválja a sérüléseket? Mivé válnak a korai traumák, és az alkotó folyamat hátterében mi történik magával a kapcsolattal? Egyáltalán: meddig tart a hűség, és mikor beszélhetünk kötődési problémáról?

Kulcsszavak: alkotás, hűség, kötődés, házasság, Mészöly Miklós, Polcz Alaine, Ted Hughes, Sylvia Plath

Pachner Orsolya, Németh Réka

PTE ETK SZKK, Szombathely

A családi jellemzők és az autizmus diagnózis elfogadásának kölcsönhatásai

Poszter, 2019.04.27., szombat 12:30-14:00

II. szint előtér

Az autizmus diagnózisának elfogadása egy hosszú és rögös út lehet a családok életében. Más fogyatékoságoktól, betegségektől eltérően évekig eltarthat mire a gyermek megkapja a pontos diagnózist. Nemcsak az elhúzódó diagnosztikus folyamat, hanem a család és a szülők jellegzetességei is befolyásolják azt, hogyan képes elfogadni a család a gyermek autizmusát. Kutatásunkban az autizmussal élő gyermeket nevelő szülők családi állapotának, párkapcsolati elégedettségének, társas támogatottságának és a diagnózis elfogadásának kölcsönhatásait vizsgáltuk. Online kérdőívünket 203 szülő töltötte ki, akik legalább egy 2-30 év közötti autizmussal élő gyermeket nevelnek. Eredményeink szerint az elfogadás mértékének a párkapcsolati elégedettséggel van jelentős kapcsolata. A legfontosabb társas támasza egy autizmussal élő gyermeket nevelő szülő számára a házastársa, vagy élettársa. Ennek a kapcsolatnak a minősége fontos szerepet játszik az elfogadásban, így feltételezzük, hogy annak erősítése javíthat a család, és így a gyermek életminőségén is.

Kulcsszavak: autizmus, párkapcsolati elégedettség, diagnózis elfogadása

Pachner Orsolya, Temesi Patrícia

Pachner Orsolya - PTE ETK SZKK, Szombathely, Temesi Patrícia - Édua Családi Műhely, Sárvár
Autisztikus családok: lojalitás egy tünethez

Előadás-szekció II., 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Az autizmussal élő gyermekek szüleire eltérő módon hathat gyermekük mássága. Vannak, akik megkönnyebbülnek, mikor végre kiderül a diagnózis, és vannak, akik ekkor esnek igazán kétségbe. Az első reakció után sok minden befolyásolhatja a diagnózis hosszú távú elfogadását: a gyermek állapota, viselkedési problémái mellett a szülők attitűdjén, megküzdési stratégiáin is múlik a család alkalmazkodása a helyzethez. Az utóbbi években egyre nő az autizmussal élő gyermeket nevelő családok, különösen a szülők lelki egészségi állapotának vizsgálatára fókuszáló kutatások száma. Előadásunkban kifejezetten az autizmussal élő gyermekek nevelésének a szülők házastársi alrendszerére, a párkapcsolatra való hatásaira szeretnénk felhívni a figyelmet. A szakirodalomban megtalálható szempontok összefoglalása mellett bemutatjuk saját tapasztalatainkat is egy párkapcsolaterősítő csoportról.

Kulcsszavak: autizmus, párkapcsolat

Pál Tünde

Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség, Sepsiszentgyörgy
Egy hosszútávú küldetés a Hármas Kötél Családközpont bemutatása
Előadás-szekció IV., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség házasságra felkészítő programjának tapasztalataiból kiindulva hoztuk létre a Hármas Kötél Családközpontot, melynek programjai, csoportjai által a házasság és a vallásosság átalakulásának kihívásaira próbálunk válaszolni. Meggyőződésünk, hogy az értékek közvetítésére és a társadalom építésére a család a legalkalmasabb intézmény. Ebből kiindulva célunk az volt, hogy egy olyan új, szolgáltatási modellt dolgozzunk ki, amely alkalmas a családok megerősítésére, a családon belüli lelkiség megélésére. Ugyanakkor feltételezzük, hogy kapcsolatban lenni a családokkal aktív missziós tevékenység is, az aktív vallásosság megnyilvánulása, ahol a misszionáló erő az odafigyelés, az empátia, a segítség vagyis a szolgálat.

Az Hármas Kötél Családközpont csoportjai (Összehangoló- házasságra felkészítő csoport; Anyós lettem, após lettem csoport; Házaspári kör; Születés csoport; Kismama klub; Minden egész eltörött - megcsaltak önsegítő csoportja; Válóháló; Változásban csoport– önsegítő csoport változókorú nőknek; Szemlélődő ima csoport; Gyászfeldolgozó csoport) az életciklus váltások idején nyújtanak támaszt, sorsközösséget. Az előadásban azt járjuk körül, hogy miképpen tudnak segíteni a felsorolt csoportok, programok a lojalitás megőrzésében, az elköteleződésben, a bizalom helyreállításában.

Kulcsszavak: házasság, vallásosság, családok megerősítése, elköteleződés, lojalitás

Pap Éva

Bokréta Lakásotthoni Központ, HCSM, Budapest

Végy egy marék felnőttet...

Előadás-szekció III., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Kötődés és lojalitás. A gyermekvédelmi rendszeren belül a kötődési- és lojalitásproblémák rendkívül gyakran megjelennek.

A nehézségek ismertek. A segítség fókuszában eddig főként a gyerekekkel, gyerekcsoportokkal végzett közvetlen munka volt, azonban ahogy a családterápiás szemlélet szerint a "problémás" gyerekekre, mint előretolt tünehordozóra tekintünk, ami a családi rendszer valamilyen nehézségét jelezheti, úgy érdemes lenne ezt a szemléletet a gyermekvédelem felé fordulva is megtartani. Az erre tett erőfeszítések nagyon biztató és inspiráló eredményeket hoztak.

Az előadás során azt tekintjük át, hol és hogyan tud segíteni a felnőttekkel, azaz a nevelői, gyermekfelügyelői teammel, a vér szerinti családdal és nevelőszülőkkel való munka a szakellátás különböző területein, gyermek- és lakásotthonokban vagy nevelőszülői környezetben. Hogyan illeszthető be ebbe a környezetbe a családterápia vagy a rendszerszemlélet és családterápiás intervenciók.

Van lehetőségünk többet kihozni a nem túl előnyös kiindulási helyzetekből. Nézzük meg, hogyan szélesíthetjük a segítség eszköztárát és gondoljuk tovább.

Kulcsszavak: családterápia, gyermekvédelem, felnőttekkel végzett munka

Papp Zsuzsanna Katalin, Török Szabolcs

Papp Zsuzsanna, SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest

Bátor Családok – élményterápiás táborok családoknak

Előadás-szekció IV., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Krónikus beteg gyermekek esetében a betegség terhe az egész családi rendszerre ránehezedik. A kezelések és a gyerek körüli aggodalom mellett a szülőknek a testvérek szükségleteit, a megnövekedő érzelmi és anyagi terheket, kieső keresetet, izolálódást, és az átalakuló családi szerkezet kihívásait is kezelniük kell. A Bátor Tábor Alapítvány négynapos családi táborában daganatos beteg gyermeket, vagy diabeteszes gyermeket nevelő családok együtt vehetnek részt élményterápiás foglalkozásokon. Kvalitatív beszámolók szerint a családok feltöltődve, önmagukban és egymásban megerősödve, újdonságokra ismerve, összekovácsolódva térnek haza. A táborban a különböző korú gyerekekre, felnőttekre, és a család egészére szabott élményterápiás programok mellett a sorstársi közösségi hatás is jelentős. Előadásomban a krónikus beteg gyermeket nevelő családok terápiás rekreációs intervencióinak szakirodalmát tekinteném át, majd bemutatnám a Bátor Tábor családi táborainak módszereit. Végül közös gondolkodásra bíztatnám a közönséget arról, hogyan ragadható meg kvantitatív kutatásban a terápiás változás a családban.

Kulcsszavak: terápiás rekreáció, családi tábor, Bátor Tábor, élményterápia, krónikus betegség, gyermekonkológia, diabetesz

Pászthy Bea

Semmelweis Egyetem, I. Gyermekgyógyászati Klinika

Az anorexia nervosa komplex terápiája. Gyakorlati megfontolások és útmutató.

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

Az anorexia nervosa a legmagasabb halálozási rátával bíró pszichiátriai betegség, mely egyre korábbi életkorban és egyre színesebb megjelenési formákkal kezdődik. A betegség kialakulásában és fenntartásában számos biológiai és pszichológiai tényező, személyiségben rejlő és családi tényező játszik szerepet, így a terápiában is ezt a fajta sokszempontúságot kell követnünk. A terápia komplexitása vonatkozik a pszichés és szomatikus állapotra, illetve a különféle pszichoterápiás módszerek ötvözésére egyaránt. Az anorexiára jellemző a betegségbelátás hiánya, valamint az anozognózia: a betegnek bizonyos tüneteire, például saját tetképzavarára egyáltalán nincsen rálátása. Ezért különösen nehéz a beteget kizökkenteni anorexiás identitásából, s a gyógyulás irányába motiválni. Ugyanakkor az anorexia sikeres terápiájának alappillére a motiváció, a motivált beteg. Különösen fontos, hogy minél korábban induljon el a hatékony terápia, mert a kórkép krónikussá válásának esélye az életkorral és a terápiában töltött idővel együtt növekszik.

A műhely során a következő témákkal foglalkozunk:

A beteg motivációjának és együttműködésének elnyerése. Motivációs módszerek. Családi pszichoedukáció. Betegségelőny, anorexiás identitás. A terápiás szövetség. A táplálkozási negativizmus okainak felismerése és feltérképezése, valamint különböző terápiás módszerek ötvözése a leküzdésére. A terápia céljának helyes kijelölése. A család JELENléte a terápiában. A diszfunkcionális család. A beteg, mint áldozat, a beteg, mint bűnös. Kontroll és kontrollharc. Autónómia és hierarcia. A kognitív rigiditás terápiás megközelítése. A terápia során szükséges szomatikus vizsgálatok, az anorexia rövid és hosszútávú szomatikus szövődményei. A terapeuta szerepe, indulatai és önismerete. A gyógyító közösség. A műhely célja, hogy a résztvevők újabb nézőpontokkal és terápiás eszközökkel gazdagodjanak, melyeket mindennapi munkájuk során hasznosítani tudnak majd.

Kulcsszavak: anorexia nervosa, motiváció, komplex terápia

Pilinszki Attila, Ráczné Németh Teodóra, Bulyáki Tünde, Goldmann Róbert

Pilinszki Attila - Semmelweis Egyetem, Budapest

Ráczné Németh Teodóra - Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Bulyáki Tünde - Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Goldmann Róbert - Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Mediációs gyakorlat a szociális alapszolgáltatásban - dilemmák, kihívások

Előadás-szekció III., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Az alternatív vitarendezési módszerek, különösen a mediáció fontos szerepet játszhat a különböző kapcsolati konfliktusok kezelésében. Az előadás célja képet adni a hazai családsegítő-és gyermekjóléti szolgálatok és központok mediációs gyakorlatáról.

A vizsgálat egy kvalitatív és egy kvantitatív szakaszból áll, az előadásban a fókuszcsoportok (N=63 mediátor 6 csoportban) eredményeiről számolunk be.

A mediátorok döntő többsége osztott munkakörben végzi ezt a tevékenységet, sőt a szakmai szerepek közül ez kap kisebb hangsúlyt. A résztvevők szerint leginkább az empátia, a technikák, módszerek megfelelő használata, a semlegesség, pártatlanság, valamint a határozottság jellemzi a jó a mediátort. Az ellenpóluson (milyen a rossz mediátor) pedig a befolyásoló, elfogult, előítéletes és a türelmetlen szerepeltek gyakori válaszként.

Az eredmények figyelembevételével fejleszthetőek a szervezetek mediációs szolgáltatásai és a mediációs képzsékek is. A kutatás eredményei hozzájárulnak továbbá a családterápia és a mediáció közötti kompetenciahatárok tisztázásához.

Kulcsszavak: közvetítés, mediáció, gyermekvédelem

Purebl György

Semmelweis Egyetem, Magatartástudományi Intézet

Lehet-e adaptív az interdependencia?

Kulturális különbségek az énhatárokkal kapcsolatos viszonyban

Előadás-szekció V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Az emberi személyiséget autonóm, másoktól jól elkülönülő, tulajdonságok egyedi kombinációjából álló konstruktumnak gondoljuk – ez a modern pszichológiai egyik alaptétele. A koncepció értéktelítettsége sokáig fel sem tűnt, annak ellenére, hogy megnehezíti számos kultúrközi konfliktus, és például a konzisztencia-paradoxon értelmezését. Az elméleteknél sokkal hétköznapiabb problémát jelent azonban a más (elsősorban kollektivistá) kultúrákból érkezett családok működésének megértése, valamint a tanácsadás vegyes kultúrájú párkapcsolati konfliktusok esetén – márpedig ilyenekkel egyre többet találkozhatunk a hétköznapi gyakorlatban. Más modellek ugyanakkor egy olyan alternatív személyiség-koncepciót vázolnak fel, amely az autonómia helyett a szociális interdependenciát helyezi középpontjába. Eszerint a személyiséget nem elsősorban saját tulajdonságai, hanem szociális beágyazottsága határozza meg, ezekhez képest az egyéni tulajdonságok másodlagosak. A családtagok saját és mások személyiségéhez való interdependens viszonyulása pedig alapvetően megváltoztatja a család működését, így a vegyes kultúrájú kapcsolatokban történő segítségnyújtásban olyan eszközökre van szükség, amelyek egységben képesek kezelni a személyiség eltérő kulturális koncepcióit, ilyen eszköz lehet a Kulturális Orientációs Keret is, amely dimenzionális megközelítésben segít kulturális különbségek kölcsönös megértésében és az ezeken alapuló konfliktusok kezelésében.

Kulcsszavak: kultúrközi konfliktusok, Kulturális Orientációs Keret

Pusztay Katalin

Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet, Sopron

Csaló a családban

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

203-as tárgyaló

A workshop alapjául a „rejtélyes vacsora” játék szolgál. Ennek során van 5 pár (10 karakter), akiknek a szerepe, tudása, főbb jellemvonásai, karaktere meg lenne adva egy mappában, melyet mindenki egyenként kap kézhez. A játéknak még 2 részvevője van, 2 család-és párterapeuta, akiknek az lenne a feladata, hogy kitalálják, ki lépett félre kivel. Ebben segítségükre van 5 terápia során alkalmazható feladat (rajz, rendszertábla stb.), melyek közül minden párnál választhatnak egyet. A többiek mindeközben szerepüknek megfelelően játszanak, és szintén próbálnak rájönni a megoldásra. A megoldást segítő, minden karakternek van egy vagy több titka, aminek megosztásáról szabadon dönthet. A politikai korrektség jegyében nem kizárólagosan heteroszexuális párok lehetnek.

A játék a rendszer-szemlélethez kapcsolódik, részben a módszertanában (gyakorlatban is gyakran alkalmazott technikákban), részben pedig a család és a környezete, mint társadalmi rendszer megjelenítésében. Olyan fogalmakkal tudunk közösen dolgozni, mint titok, lojalitás, szövetség vagy koalíció, kommunikációs technikák, alrendszerek, határok, szabályok, hiedelmek, melyek mindennapi munkánk során is ismerősek lehetnek. A különböző ideje ezzel a módszerrel dolgozó kollégák részvételével izgalmassá válik a kreativitás, kíváncsiság és tapasztalat versenye, ahogy közösen próbáljuk megfejteni a rejtélyt. A workshop plusz hozadéka a közös munka élménye, illetve egymás megismerése lehet.

Kulcsszavak: játék, detektív, logika

Maximális létszám: 20 fő

Pusztay Katalin

Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet, Sopron

Gyűttmentek a hűség városában - avagy a családterápia helyzete Sopronban

Előadás-szekció V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Az előadás célja bemutatni a soproni családterápiás műhely alakulását.

Bevezetés: Sopron és a környező városok specifikumainak bemutatása azzal a fókusszal, hogy milyen nehézségek merülhetnek fel az itteni családok esetében. Az alakuló műhely kezdeti lépései.

Megbeszélés: Jelenleg elérhető terápiás lehetőségek. Ezek közé tartozik a pszichiátriai ambuláns ellátás, egyházi közreműködésű terápia, magánrendelések, és együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálati Központtal, illetve Család és Gyermejjóléti Ellátás Intézetével.

Munkacsoport jelenléte a környező településeken (Szombathely, Sárvár).

Eredmények: Jelenleg folyó terápiák, tanulságok az esetekkel kapcsolatban.

Tervek: A közeljövőben terveink között szerepel a fejlődés jegyében rendszeres esetmegbeszéléseket tartani, előadásokat szervezni és az együttműködést folyamatossá tenni.

Kulcsszavak: Sopron, terápiás lehetőség, munkacsoport

Rátay Csaba emlékülés

Rátay Zsuzsa Bécs, Balogh Klára, Pszichoszomatikus Magánrendelő Debrecen, Koltai Mária magánrendelés Pécs, Túry Ferenc Semmelweis Egyetem MTI Budapest; illetve Rajnai Nadinka, Fábíán Monika, Kuraly Edit, Kozma-Vízkeleti Dániel Családi Szolgálatok Ligája Alapítvány, Budapest)

Szentimrevárostól Vértesacsáig - Rátay Csaba emlékülés

Plenáris ülés, 2019.04.26., péntek 14:30-16:00

2018. december 21-én, frissen esett hóban, zord hidegben kísértük utolsó földi útjára a november 29-én, 77 évesen elhunyt Dr. Rátay Csabát. A megemlékezésen megjelentek hosszú sora a ravatalozótól a sírhelyig húzódott. Százak voltak jelen, a hozzátartozókon túl a hazai és határon túli pszichoterápia, családterápia művelői közül is.

Csaba felbecsülhetetlenül sokat tett a családterápia és rendszerszemlélet hazai elterjesztéséért és megerősítéséért, szemléletformálásért és közösségépítésért, a terápiás eszköztár kiterjesztéséért és a különböző megközelítések integrálásáért. Bábáskodása alatt alakult meg és gyarapodott a Magyar Családterápiás Egyesület, melynek alapító és első elnöke volt két cikluson keresztül 1989 és 1995 között. Ezirányú tevékenységének nemzetközi elismertségét mutatja, hogy 1994-ben Budapesten tartotta Kongresszusát a IFTA, a családterápia világszintű szervezete. Csaba 1991-ben hozta létre a Családi Szolgálatok Ligája Alapítványt, mely hazánkban másodmagával az EFTA Kiképző Intézetek Kamarájának tagja.

Az emlékülés során Csaba életéről és munkásságáról elevenítünk fel történeteket – pályatársai, tanítványai, munkatársai, követői. Ahogy ő szerette: beszélgetve, mesélve.

Kulcsszavak: Rátay Csaba, Liga, Egyesület, örökség, emlékezés

Révész Renáta Liliána

Mosoly Alapítvány, Budapest

Meseterápiás segítségnyújtás gyászoló pároknak és gyerekeknek!

Esetismertetések I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A mesék, népmesék minden fontos élethelyzetben segítséget tudnak adni. Sokféle krízissel, így gyásszal is sokszor találkozunk a mesékben.

Már 4 éve foglalkozom meseterapeutaként mesékkal, a gyászolókkal folytatott munkámban is felhasználom a meséket.

Veszteségek esetén, a gyászfolyamatnak fordulópontjai vannak, melyeket a mesék megtámogatnak. A halál elfogadásán túl, fontos pont a gyász elfogadása, az alámerülés, a szembenézés, a kapcsolat értékelése, a bűntudat, a harag, a csalódások átdolgozása és az újrakezdés, a továbblépés előkészítése.

Ezen pontokkal foglalkozom az egyéni, pár és csoportos gyásztanácsadási folyamatokban. Több eset (perinatalis veszteség, szülő elvesztése, temetésre felkészítés) esetein keresztül mutatom be a saját tapasztalataimat, módszeremet.

Kulcsszavak: Meseterápia, gyász, gyerekek, párterápia, mesék

Révész Renáta Liliána

Mosoly Alapítvány, Budapest

Megbocsátás segítése mesékkel pár és egyéni terápiaiban!

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A megbocsátás első lépése a bántalom, a sérelem megnevezése, azonban a sérelem megnevezése, különösen súlyos sérelmeknél és közeli embereknél nehéz. A terápia segít megfogalmazni, körvonalazni a sérelmet és hogy miért is haragszunk pontosan és ezzel elérhetővé és átdolgozhatóvá is teszi azt.

A sérelem, a megbántottság többnyire megkérdőjelezi magát a kapcsolatot. A megbocsátás egy folyamat; nem egyik pillanatról a másikra történik, tehát dolgozni kell rajta. Nem feltétlenül tűnik el teljesen a harag, mindössze a mértéke csökken.

- A megbocsátás kulcsa a harag elengedése. Ha a sértett fél nem neheztel tovább a másikra, sokkal jobb életminőséget él meg!
- A megbocsátással növelhető a testi -lelki egészség és a szociális kapcsolatok minősége!

"A tengerész bár szerette, még mindig szerette a feleségét, olyannyira szívére vette a hűtlenséget, hogy csak hátat fordított s ennyit mondott:

- Nem bocsátok meg, és nem is fogok megbocsátani, soha. Megkapod a méltó büntetésed.

"(.....)

- "Otthagytam csapat-papot, mindjárt lóra ült és hazavágtatott. Otthon megbocsátott az apjának, már miért ne bocsátott volna meg? Hisz sírt az öreg ." (....)

A mesék többfelé utat is kínálnak a megbocsátáshoz, érdemes ezeket az utakat végigjárni! A csoport résztvevői betekintést kapnak a mesékkel való munkába!

Kulcsszavak: Megbocsátás, mesék, meseterápia, párterápia

Maximális létszám: 20 fő

Rumpler Renáta, Soltész Veronika

Család- és Gyermekjóléti Központ, Kecskemét

Egy kognitív viselkedésterápiás eszköz hatása a családi diszfunkció tüneteire

Esetismertetések II., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A diszfunkcionális családokkal folytatott munkában gyakran tapasztaljuk, hogy a gyerekek tünetivel való foglalkozás eltereli a fókuszot a szülők konfliktusáról. Mindehhez határproblémák, ellentmondásos szülői elvárások, triangulációk társulhatnak. Ha a diszfunkcionális struktúrában a család alkalmazkodóképessége kimerült, és/vagy a mindennapok elviselhetetlenül kaotikussá válnak, akkor szükség lehet arra, hogy az ismert technikák mellett a tüneteket csökkentő, a családra szabott gyors segítséget lehetővé tevő eszközt készítsünk. Az esetismertetésben egy hármassikreket nevelő család terápiája során alkalmazott, a gyerekek személyére szabott kognitív viselkedésterápiás eszköz és a használatával elért eredmény kerül bemutatásra. Az eszköz – a mindennapi frusztráló helyzetek és a nemkívánatos viselkedések csökkentése mellett – segített abban is, hogy a gyerekek „problémája a szülők számára rövid idő alatt világosan elkülönült a tényleges párkapcsolati problémájuktól. Ennek köszönhetően lehetőség nyílt a párterápiára való átszerződésre.

Kulcsszavak: diszfunkcionális család, viselkedéses tünetek, viselkedésterápiás eszköz

Sallay Viola, Martos Tamás

SZTE Pszichológiai Intézet, Szeged

Térápia – ahogy a WiFi-n kifer! Online párterápiás tapasztalataink

Esetismertetések I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A modern infokommunikációs technológiák egyre inkább „beköltöznek” a tanácsadási és terápiás gyakorlatba is. Az egyéni konzultációk és pszichoterápiás folyamatok esetében számos tanulmány született már a lehetőségekről és kihívásokról, a követendő gyakorlatokról és az elérhető hatékonyság vizsgálatáról (v.ö., Ebert és mtsai, 2018). A család- és párterápiás praxis esetében azonban jóval kevesebb ilyen anyagot találunk. Az esetbemutatás műfaját ezért egy rövid elméleti áttekintéssel kezdjük, melyhez az AAMFT témába vágó munkanyaga (Caldwell és mtsai, 2017) szolgál vezérfonalként. Saját párterápiás praxisunkból pedig két olyan eset tapasztalatairól számolunk be, amikor a terápiás folyamat egy része online csatornán (Skype) zajlott, kombinálva személyes találkozással. Az egyes esetek lehetőséget adnak arra, hogy a résztvevőkkel közösen gondolkodjunk el az online párterápia indikációiról, arról, hogy mi adhat ezen a terepen biztonságot a résztvevőknek (klienseknek és terapeutáknak egyaránt) és hogyan lehet támogatni a kapcsolati közelségek, kötődési tapasztalatok újraalakítását a „távolból”.

Kulcsszavak: online terápia, párterápia, infokommunikációs technológiák, kötődési folyamatok

Schell Gergely

Thyris Pszichoterápiás Központ, Budapest

A meditáció hatása kapcsolatainkra

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Az utóbbi évtizedekben a meditáció és a mindfulness alapú módszerek elismerésre találtak a gyógyításban és a pszichológiában is. A workshop célja, hogy röviden bevezesse az érdeklődőket a meditáció elméletébe, és néhány egyszerű, sajátélményű tudatos jelenlét illetve meditációs gyakorlaton keresztül tapasztalathoz juttassa a kapcsolatokkal dolgozó szakembereket. Reményeink szerint ez segíteni fogja klienseinket abban, hogy hozzáférjenek érzéseikhez és kötődési igényeikhez, ezzel párhuzamosan pedig párjuk vagy hozzátartozójuk valóságának elismeréséhez. Mindemellett a meditáció kiválóan beépíthető a segítő szakemberek öngondoskodásába is, így a rendszeres gyakorlásnak a saját érzelmi és tudati működésünk is hasznát fogja látni.

Kulcsszavak: meditáció, mindfulness, kötődés, érzelmek

Schumicky Júlia, Huszár Anikó

Schumicky Júlia - Bátor Tábor Alapítvány, Budapest; Huszár Anikó - Belvárosi Községi tér, Budapest

Lélekmadár Tábor - a gyermeküket elvesztő családok veszteségfeldolgozásának speciális segítése

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A Lélekmadár Táborba olyan családokat fogadunk, akik betegségben veszítették el a gyermeküket, illetve perinatális veszteséget éltek át. A családok gyász munkájában való megsegítéshez egyaránt alkalmazzuk a terápiás rekreáció technikáit és a veszteségfeldolgozás különböző elemeit. A csoportos munka során a pszichodráma, a művészetterápiás elemek, a meseterápia, illetve a szabad interakciós csoport eszköztárából alakítjuk ki a szülők és a gyermekek számára azt a biztonságos teret, amelyben szabadon dolgozhatnak a gyászukkal. A tábori helyzet különlegessége, hogy a gyászterapeuták három különböző hétvégén találkoznak a résztvevőkkel, pillanatképekben tudnak ránézni a veszteségfeldolgozás hullámvásáira. Emellett, a családban lévő tagok és alrendszerek, határok és szerepek változásai is lekövethetőek az egy év során, amelyek alapvetően alakítják a családi rendszer működését. Interaktív előadásunkban a hallgatókkal megismertetjük a legfontosabb elméleti modelleket, illetve bemutatjuk a egzizgalmasabb szakmai kihívásos helyzeteket.

Kulcsszavak: Bátor Tábor Alapítvány, Lélekmadár Tábor, gyász, veszteségfeldolgozás

Semsei Angelika, Hoffer Szilvia

Semsei Angelika , Máltai Szeretetszolgálat, Tiszagyenda; Hoffer Szilvia, Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, Sopron

Szabadtánc „mint a „gyógyulás tere” a család és párterápiás üléseken – fókuszban a hűség és az elköteleződés

Workshop, 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

A „MI” többet ér az „ÉN”-nél?

Elköteleződés = szabadságvesztés? A hűség érzelmi állapot vagy döntés kérdése?

Mennyire vagy tudatában, mi zajlik benned? Mozduld meg!

A mozdulat gondolati forma, a belső inspirációból születő szabad mozdulatok áramlása feltárja a párterápiás ülésen résztvevők sémáit, beidegződéseit. A táncfeladatot végző, a megjelenő kapcsolódások által létrejövő találkozásokat, jelen idejűen észleli, érzékeli, az érzékelést átélve saját tapasztalati élményként értelmezve raktározza. E folyamatból határozza meg önmagát, írja felül sémáit, képessé válik a szemléletváltásra, új irányok, fókuszpontok, lépések születnek. A Lemanguria autentikus, sémákat bontó, kreatív tanítási formája hidat épít az érzelmi állapot, test, cselekvés és gondolkodás közé. Táncolj szabadon, komponáld újra az életed!

A családterápián belül lehet ez egy új módszer, gyakorlati elem, mert a Lemanguria szabadtánc integratív jellege ezt biztosítani tudja. Szeretettel várjuk azokat a nyitott szakembereket, akiket érdekel egy holisztikus, interaktív, rendszerszemléletű workshop, amit először próbálhat ki a Családterápiás Vándorgyűlésen. A terápiás módszerek új tudatosságú alkalmazása lehetőséget ad innovatívan vezetni a terápiás üléseken zajló folyamatokat.

Előzetes regisztrációval lehet jelentkezni, maximum 20 főig. Kényelmes, táncmunkához alkalmas öltözék ajánlott.

Kulcsszavak: Holisztikus, interaktív, rendszerszemléletű Szabadtánc, szemléletváltás, innovatív módszer, kreatív tanítási forma

Maximális létszám: 20 fő

Solier-Heller Csilla

Budapest, egyéni vállalkozó

Menni vagy maradni? A külföldi lét pszichológiai jelenségvilága

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

2015/16-ban egy éven át rendszeresen jártam Angliába, hogy megismerhessem, milyen kihívásokat, élethelyzeteket, problémákat jelent a külföldi lét a kint élő magyarok számára. Kíváncsian szemléltem, hogy míg én rendszeresen ingázom, ők mi okból maradnak inkább, annak ellenére, hogy, többségük szemében nosztalgiát, vágyakozást, de egyben az anyaországtól való távolságtartást is láttam. Ennek tapasztalataiból született tanácsadó szakpszichológusi

szakdolgozatom. Sokan tervezgetjük, hogy hosszabb-rövidebb időre szerencsét próbálunk külföldön. Az elindulás nem könnyű, hiszen el kell szakadnunk szeretteinktől, barátainktól, jól ismert környezetünktől, ami izgalmas, de ijesztő is egyben. A külföldi élmény egy nagy önismereti utazás, amiből más

emberként térünk vissza. De mi a titka a helytállásnak és a beilleszkedésnek? Hogyan lehetünk sikeresek külföldön? Mi történik a személyiséggel, és miért olyan nehéz azután hazajönni? Hogyan ragadunk meg a két világ között félúton? Pszichológusként milyen keretben érdemes dolgoznunk külföldön élő klienseinkkel? Ezekkel a kérdésekkel foglalkozunk.

Kulcsszavak: Külföldön élés jelenségvilága, interkulturális tanulás, kettős honvágy, személyiségfejlődés, családi kapcsolatok alakulása, távkapcsolatok, identitás

Stefiková Veronika, Grundmann Lilla, Ábrahám Ildikó Krisztina, Pászthy Bea

SE I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika Gyermekpszichiátriai Osztály, Budapest

A mese, mint betekintés a családi életciklusok váltakozásába. Kamasz a családban.

Előadás-szekció IV., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A mesei helyszíneken a főhős gyakran kerül választás elé. A gyermekek a kamaszkort elérve számtalan új utat járnak be, melyek segítik a családról való leválást és az identitáskeresést. Ennek a folyamatnak a mélyebb szintű megértésében a mesét, mint terápiás eszközt is használhatjuk.

A Semmelweis Egyetem I. sz. Gyermekgyógyászati Klinika Gyermekpszichiátriai Osztályának komplex terápiás ellátását Boldizsár Ildikó Metamorphoses Meseterápiás Módszerével bővítettük. Önismereti csoportfoglalkozást tartunk tartós betegséggel és pszichés nehézségekkel küzdő 12-13 éves kiskamaszoknak. A népmeséken keresztül feltárjuk az erőforrásokat, foglalkozunk a lojalitás és kötődés kérdéseivel, valamint azokkal a tényezőkkel, amelyek megnehezítik a családról való leválás elindulását.

Előadásunkban az alkalmazott meseterápiás módszert mutatjuk be a kamaszkori önismereti csoportunk terápiás folyamatán keresztül. Ismertetünk olyan általunk felhasznált meséket, melyek akár a családterápiás folyamatban is alkalmazhatók.

Kulcsszavak: meseterápia, önismeret

Szabó-Balogh Virág, Sipos Zsolt

Szabó-Balogh Virág, magánrendelés, Csemő; Sipos Zsolt, Rév Szolgálat- Reménység Háza
Lelkigondozói és Mentálhigiénés Tanácsadó Szolgálat, Kecskemét

"Atyádat és anyádat tiszteld" (4. parancsolat) - Hogyan jelenik meg az istenhit mellett a szülő-gyermek lojalitáskonfliktus a nagycsaládban

Esetismertetések V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Mindkét esetismertetés családterápiás vizsgadolgozatban szerepelt. A „meg KELL felelni” család és a „Határtalanok” bemutatása teljes terápiás folyamatot visz végig. Egy háromgyermekes és egy négygyermekes, római katolikus hitű, kisvárosi, értelmiségi család működését tárja fel. Válaszokat keres arra, hogy miként válnak súlyos és kevésbé súlyos tünezhordozókká a családtagok különböző módon megtapasztalt vallásos környezetben. A mózesi törvényekben gyökerező hit szabályrendszerének torzulásaira, az erős konformizmusra is igyekszik rávilágítani a téves hiedelmek transzgenerációs átadódásainak felmutatásával. Mindezek mellett arra is vállalkozik, hogy ismertesse, miként használható valódi erőforrásként az egészséges hit, illetve a belőle táplálkozó szeretet családi kapcsolataink megerősítéséhez, a terápia sikere érdekében. Hogyan alakul egy önmaga működését, a családtagokat patologizálni hajló család saját magáról alkotott képe elfogadóvá? Lényegi eleme mindkét terápiának, hogy illusztrálja, a helytelen Atya-fiú kapcsolat, azaz a torz istenkép semlegesítésével a szülő-gyermek lojalitáskonfliktus oldható.

Kulcsszavak: szülő-gyermek lojalitáskonfliktus; a hit mint erőforrás

Székely András, Balogh Enikő, Fail Ágnes

Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, Budapest

Házasság, gyerek, boldogság?

Poszter, 2019.04.27., szombat 12:30-14:00

II. szint előtér

A Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért 2018 november és december folyamán gyűjtött adatokat online kérdőív segítségével kisgyermekes szülőktől a gyermekvállalással kapcsolatos attitűdjeikről, elvárásaikról, lelkiállapotukról. A minta a Babamama expóra ellátogató vagy azt tervező szülők közül került ki. A kérdőívet összesen 2833 fő töltötte ki. A kitöltők 79,1%-a a 26-40 éves korcsoportba tartozott. A válaszadók közül 9,8%, akinek nincs gyermeke és a kitöltés időpontjában nem is vár gyermeket.

A megkérdezett férfiak és nők közt a lelki jóllétben és a boldogságban nem találtunk eltérést, a jóllét egyik legfontosabb háttértényezőjének a társas támogatás bizonyult. A gyerekvállalás a megkérdezettek szerint az anyagi helyzetet inkább rontja, mint javítja (40,8% vs. 22,5%), ahogy a tanulási és a munkavállalási lehetőségek esetén is negatív a hatás, ellenben a szexuális életre inkább pozitív hatást tapasztalnak (25% vs 29,9%), ahogy a családi és baráti kapcsolatokra (17,7% vs 39,6%) és a szabadidő eltöltési lehetőségeire is (23% vs. 41,3%). Legerősebb a kapcsolat a boldogságérzettel, a megkérdezettek 91,5%-a szerint a gyerekvállalás a boldogság növekedését eredményezi.

Kulcsszavak: házasság, jóllét, boldogság, gyerekvállalás

Szentgyörgyi Edit

Budapest

Megfosztva

Előadás-szekció V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Megfosztva

A hű szót, ha a szerelemhez kapcsolódóan használjuk, akkor ragaszkodást, odaadást jelent. Ám, ha nagyobbra nyitjuk a jelentéstartalom tárházának kapuját, akkor ott találjuk a lojalitást, a szövetséget, az elköteleződést, a kitartást. Mi történik azonban, ha a hű szó egy fosztóképzővel bővül? Olyan melléknevet kapunk, mely azt fejezi ki, hogy valaki annak híján van, amit az alapszó jelölt. Valójában mi is történik ebben a megfosztásban? Árulás, cserbenhagyás, eltaszítás vagy az önbecsülés visszaszerzése, esetleg a szexuális élet felpezsdítése? A hazai kutatásokból is az derül ki, hogy a párkapcsolatok felében valamelyik vagy mindkét fél hosszabb - rövidebb ideig hűtlen lesz partneréhez. Mi minden áll ennek hátterében, hogy hat ez a pár életére, intimitására, szexualitására?

Kulcsszavak: hűtlenség, párkapcsolat, szexualitás

Szilágyi György, Szilágyiné Márkus Rita

Pediafarma Kft, Budapest

Kötélék vérvonal nélkül

Előadás-szekció I., 2019.04.26., péntek 16:30-18:00

Magyarországon a szakirodalmi adatok alapján az örökbefogadó családok körében végzett vizsgálatok nem mutattak lényeges eltérést a kötődés minőségében az örökbefogadott és a vérszerinti szülők mellett nevelkedő gyerekek között, sem az újszülöttként, sem az 1-3 év között örökbefogadott gyermekeknél. Előadásunkban mi is arra az izgalmas kérdésre keressük a választ, hogy egy kisgyermek szüleihez való kötődését befolyásolja-e a vér szerinti kötélék hiánya. Vizsgálatunkban örökbefogadott gyermekek és felnőttek több korcsoportjának strukturált interjúival dolgozunk. Előadásunkban kitérünk az örökbefogadó családok esetében az anyák és apák kötődésben betöltött helyzetére is. Míg az anyáknak egy biológiai szülés előtt kilenc hónap áll rendelkezésre a szimbiózis természetes kialakulásához, és ezzel előnybe kerülnek az apákkal szemben, addig az adoptáció támogatói szerint az örökbefogadás során a két szülő egyenlő eséllyel indul a start vonalról. További érdekességként szolgálhat a speciális szülő-gyermek kapcsolat megértéséhez egy olyan pár esete, akik az örökbefogadási folyamat közben kerestek meg minket.

Kulcsszavak: kötődés, örökbefogadás, szülő-gyermek kapcsolat

Tölgyesi-Nagy Klára

Egylépcső Oktató és Tanácsadó Kft., Pécel

Kötődésem, hűségem, lojalitásom

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

A workshopra azokat a résztvevőket várom, akik szeretnék saját élményen keresztül foglalkozni a témával!

Hozz egy kérdést! Érkezz egy személyes céllal! Ha ezt a három szót megízeled (kötődés, hűség, lojalitás), mi foglalkoztat magaddal kapcsolatban?

Célom, hogy néhány nagyon egyszerű mozgásos gyakorlaton keresztül kerüljünk közel, a testünk és a lelkünk által megjelenített válaszainkhoz. Vagyis, kivételesen ne az elménk, a tudásunk felől érkezzünk ezen viszonyulásainkhoz, hanem megélt valóságainkon át.

A workshopot egy rövid témára hangolóval kezdjük!

Ez után páros és kiscsoportos gyakorlatok következnek, amelyben kizárólag magadról gondolkodsz a kontaktusban szerzett élményeid segítségével. Ezt megoszthatod pároddal!

A workshop zárásaként egy közös beszélgetést szeretnék kezdeményezni, melynek során válaszainkat elhelyezhetjük az időben. Gondolkodhatunk azon mennyire „trendi” hűségünk vagy a hűségről alkotott véleményünk, gondolkodásunk vagy divatos-e a lojalitásunk!

Reményeim szerint érezni fogjuk a három (gyakran szinonimaként használt) szép magyar szó árnyalatainak nagyon is jelentős különbségét.

Érkezz kényelmes ruhába, de a gyakorlatok nem igényelnek sportos ruházatot!

Kulcsszavak: saját élmény

Maximális létszám: 20 fő

Török Szabolcs, Danis Ildikó, Martos Tamás, Sallay Viola, Marlok Zsuzsanna, Jáki Zsuzsanna, Hegedűs Réka, Bóné Veronika, Hardy Júlia

Török Szabolcs, SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest; Danis Ildikó, SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest; Martos Tamás, SZTE Pszichológiai Intézet, Szeged; Sallay Viola, SZTE Pszichológiai Intézet, Szeged; Hegedűs Réka, SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest; Bóné Veronika, SE Mentálhigiéné Intézet, Budapest; Hardy Júlia, Thyris Pszichoterápiás Központ, Budapest.

Rendszerszemléletű Kutató Hálózat – „joining”, „holding”, és más „első interjú” célok és témák

Workshop, 2019.04.27., szombat 11:00-12:30

Több hazai egyetemen az elmúlt években több olyan átfogó kutatás indult el, amely a családi és párkapcsolati működésmódokat vagy azok társadalmi kontextusát állította fókuszba. A Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete, az SZTE Pszichológiai Intézete és a Thyris Pszichoterápiás Központ családterapeutái és kutatói részvételével, egy heidelbergi, rendszerszemléletű kutatásokat megszólító kongresszus hatására, kutatási hálózatépítés kezdődött. Láthatóan van érdeklődés és igény olyan projektekre, ahol találkozhat a terápiás gyakorlat és a tudományos kutatás.

Reményünk a címben megfogalmazott Kutató Hálózat életre hívásával, hogy a különböző tapasztalatok, szakmai kapcsolatok becsatornázhatók egy-egy nagyobb, közös kutatási projektbe, melyből mind a hazai szakmai közösség, mind pedig a projektben feladatot vállalók profitálhatnak.

A Mentálhigiéné Intézet egy ilyen szellemiségben elinduló hazai kutató hálózat kialakítását kezdte meg 2019 elején. A Vándorgyűlésen szeretnénk e kezdeményezést közzé tenni, és minden érdeklődőt meghívni workshopunkra.

A workshop keretében röviden beszámolunk az eddigi kutatásainkról, terveinkről, és örülnénk, ha a felkért és spontán hozzászólók ezt szintén megtennék, majd elindulhatna egy aktív, operatív közös munka tervezése is.

Kulcsszavak: rendszerszemléletű kutatások, kutató hálózat, szakmai együttműködések

Török Szabolcs, Komlósi Piroska, Marlok Zsuzsa, Guba Judit, Szöllős Ákos, Kuthy Dóra, Jáki Zsuzsanna

Antropos Mentálhygiénés Módszertani Központ, Budapest
Bemutatkozik az Antropos Mentálhygiénés Módszertani Központ
Workshop, 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

Török Szabolcs, Jáki Zsuzsanna: "A módszertani Központról és céljairól "

Marlok Zsuzsa: "Érzelemfókuszú szemlélettel vezetett első párterápiás interjúk tapasztalatairól" Az ÉFT szemléletének sajátos alkalmazását mutatjuk be illusztrációkkal, azt, amikor már az első ülésen - a szokásos problémacentrikus tájékozódás helyett - az itt és mostban a két ember között megjelenő érzelmi közelséget és távolságot helyezük a munka fókuszába.

Guba Judit: "Ölelj át!" (Hold me Tight!) A 8 alkalmas párkapcsolati csoportos módszer tapasztalatait mutatom be illusztrációkkal. Hogyan segíthet ez a módszer a házastársi alrendszer instabilitása esetében vagy éppen prevencióként a házastársak újraközeledését támogatni, megerősíteni?

Komlósi Piroska: "Együtt, de boldogabban - mozaikcsaládban!" Az itt folyó munkában a mozaikcsaládok életciklus-feladataira fókuszálunk, valamint a párkapcsolat erősítésére párterápiás szakasz beiktatását találtuk fontosnak, s ezeket illusztráljuk is.

Szöllős Ákos - Kuthy Dóra: "Családterápiát videos megfigyelő csoportban követni.." A képzésben levők számára a videos megfigyelés sokrétű lehetőséget ad. Megtapasztalhatják, hogy az egyes családtagok, a különféle problémák, illetve a terapeuta működése, valamint a terápiás kapcsolat milyen érzelmi reakciókat vált ki belőlük. Az ülések utáni megbeszélésekben pedig megérthetnek olyan rendszerösszefüggéseket, amelyekre a bevonódás miatt nem tudtak felfigyelni.

Kulcsszavak: Antropos, EFT, műhelymunka

Túry Ferenc, Szumska Irena, Szalai Tamás

SE, Magatartástudományi Intézet, Budapest

Kényszer-paradoxon: a provokatív viselkedés egyik családdinamikai háttere

Előadás-szekció V., 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Az evészavarok (az anorexia nervosa és a bulimia nervosa) a modern civilizációs zavarok közé sorolhatók. A fiatal, eredeti családjukkal élő betegek kezelésében a családterápia a legfontosabb módszernek tartható.

Anorexia nervosában a betegség tagadása központi tünet, ami a terápia gyakori akadály lehet. A legsúlyosabb állapotokban kórházi kezelés válhat szükségessé. A beleegyezés nélküli kezelés szakmai elfogadása ellentmondásos, mert ütközik a beteg autonómiája és az egészségügyi ellátó rendszer kötelezettsége az emberi életek megmentésére. A kezelés során különböző stratégiák alkalmazhatók az ellenállás csökkentésére és a motiváció növelésére.

Az evészavarral küzdő családokban, egyúttal a terápia keretein belül is a kontroll kérdése központivá válik. A kontrollharc szorosan kapcsolódik a gyermek provokatív viselkedéséhez a családban. A provokatív viselkedésnek a személyiségfejlődés során alapvetően pozitív értéke van, mert a környezet explorálását segíti elő, a külvilág határainak a felderítését célozza. Evészavarokban a provokatív viselkedés pozitív üzenetének a megértése a családterápia lényeges eleme. Az ilyen viselkedés sokszor a szülők erélyes, határokat kijelölő viselkedésének a kiváltását célozza, mert ez a gyermek túlélését segíti. Ilyen esetekben a gyermek provokatív viselkedésének a tudattalan célja az lehet, hogy a szülőket kényszeríti arra, hogy ők kényszerítsék a gyermeket a kívánt irányba. Ez a kényszer-paradoxon jelenségének fogható fel, amelynek megértése a családterápia során döntő módon befolyásolhatja a terápia menetét.

Kulcsszavak: evészavarok, anorexia nervosa, bulimia nervosa, provokáció, kényszer-paradoxon

Vaskor Gréta

KézenFogva Alapítvány, Budapest

Mesék a szerelemről

Kulturális program, 2019.04.27., szombat 18:30-19:30

Mesét hallgatni hívlak a szerelemről, házasságról. Mesét hallgatni hívlak férfiokról és nőkről, a pártalálás küzdelmeiről, a házasság kihívásairól, az egymásra figyelésről, a szeretetről. Mert a mese tudja, hogy a másikat megtalálni nem könnyű, külső és belső akadályokat kell legyőzni ahhoz, hogy kapcsolódhassunk. A mese azt is tanítja, hogy együtt élni feladat, és sokat kell tenni azért, hogy élő, biztonságot adó kapcsolatban maradhassunk. Az élőszavas mesemondás segíti, hogy a mesék kapukat nyissanak, és belső utazásra induljunk a szerelem, a szeretet, a férfi és a nő birodalmába. Várlak, hallgassuk és éljük a meséket! Mert a mese is úgy él, ha mondják, és ha hallgatják!

Vaskor Gréta

KézenFogva Alapítvány, Budapest

"Sárkánykirály, velem igyál" Mesés tanítások a szerelemről, a hűségről, a kapcsolat nehézségeiről

Workshop, 2019.04.28., vasárnap 9:00-10:30

Meglátták egymást, és rögtön tudták, hogy egymásnak teremődtek; összeházasodtak, nagy lakodalmat csaptak, és boldogan éltek, amíg meg nem haltak...Vajon csak ennyit tud a mese a kapcsolatról, a házasságról? Talán ezt gondoljuk, pedig a meséknek tudása van arról, hogy párt találni nem könnyű, még nehezebb elköteleződni, feladat meglátni a másikban azt a részt, amivel kapcsolódni jó és lehet, kihívás a kapcsolatot működtetni, hű maradni hozzá, és néha bizony el kell indulni a másikért, mert már messze jár, lehet újraserződni, új alapokon egymás mellé állni. A workshopon állatvőlegények és állatmenyasszonyok mutatják, hogyan lássuk meg a másikban az „emberit”, tanítanak hűségről, az elköteleződésről, arról, hogy ha az egység megbomlik, szétörik, mit lehet tenni. A műhelyen élőszavas mesélés fogja segíteni az elmélyülést. Feladatok, közös beszélgetés, és bemutató segíti majd a mesék világában való tájékozódást.

Kulcsszavak: Meseterápia, párkapcsolat

Maximális létszám: 25 fő

Závoti Józsefné

Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar, Sopron

Családra hangolás a pedagógusképzésben

Előadás-szekció IV., 2019.04.27., szombat 16:00-17:30

A Soproni Egyetem B.E. Pedagógiai Karán a hallgatók (csecsemő- és kisgyermeknevelő, óvodapedagógus, gyógypedagógus) napi kapcsolatban érzékelik közösségi és egyéni szinten a családi háttér hatásait. A képzés során nagy hangsúlyt fektetünk a család témáját megismertető tantárgyi tartalmakra, valamint különböző szakmai rendezvényekkel közelítünk a pedagógusi professzió és a családi élet kontextuális felismertetésére. Az interdiszciplináris elméleti ismeretekben és a gyakorlati képzésben feladatunk, hogy felvértezzük fiataljainkat a családokkal való kapcsolati, tanácsadási, problémakezelési metódusokkal is a szakmai kompetenciahatárokat megtartva.

S hogy mindezt jól műveljék, a stabil értékrend, a világnézeti tudatosság alapvető az ő személyiségfejlődésükben is. Betekintést adunk a hallgatói körben végzett kutatásba az ideológiai és világnézeti irányultságuk témában. A keresztény értékek közvetítése a családok életében a hagyományok, az egymás iránti felelősségteljes kötődés és a lojális attitűd erősödését szolgálja. Bemutatunk programokat, melyekkel a keresztény szellemiséggel és cselekvéssel a hallgatók érdeklődését felkelthetjük és aktivitásra készítjük.

Kulcsszavak: pedagógusképzés, keresztény szellemiség, világnézeti tudatosság